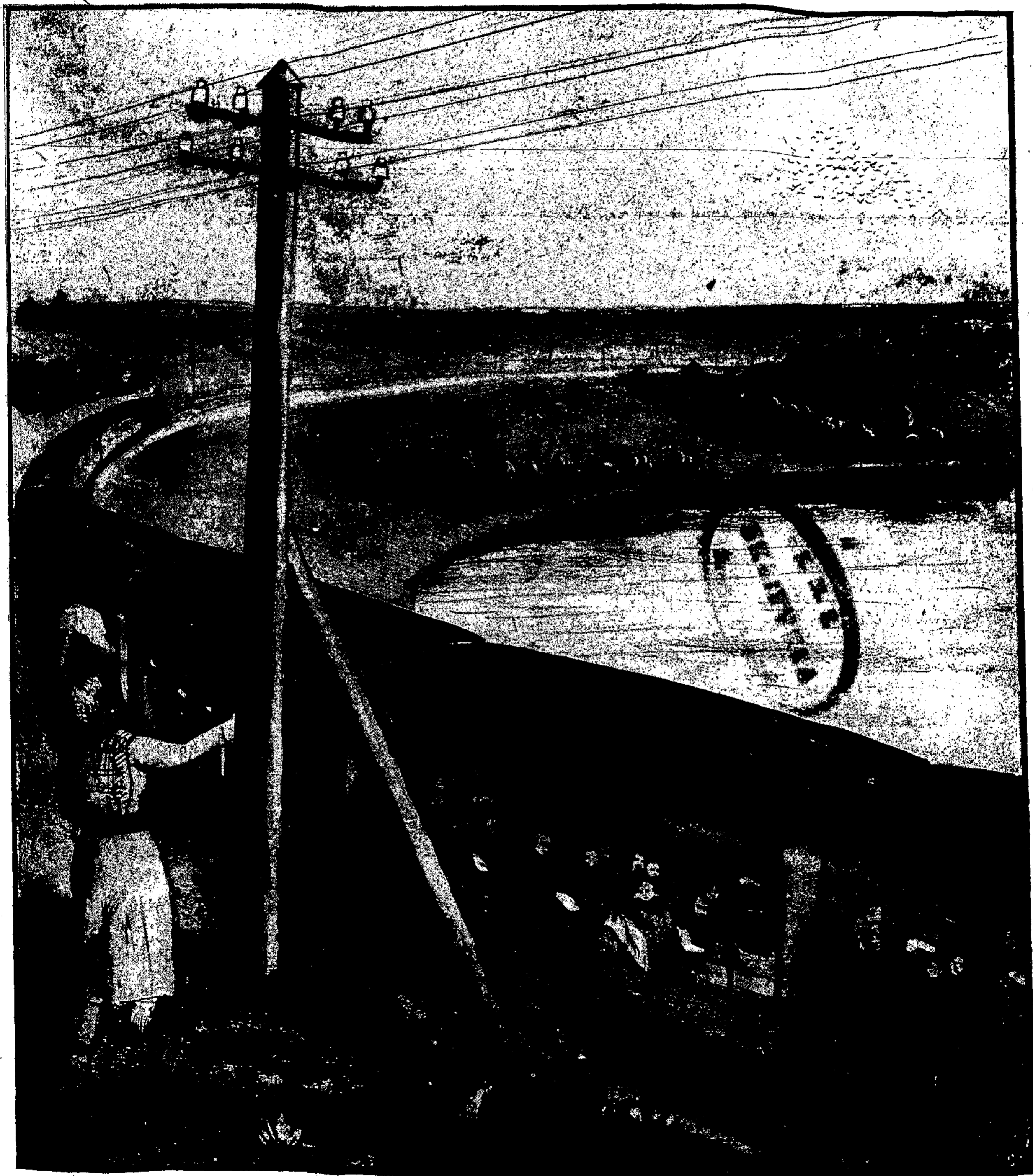

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 35

Laimingos kelionės!..

Politikos apžvalga

LIETUVOS DALYVAVIMAS KITOJ TAUTŲ S-GOS SESIJOJ

Rugsėjo 10 d. Ženevoje prasidės 15 Tautų Sąjungos pilnietės sesija. Lietuvai šioj sesijoj atstovaus užsienių reikalų ministeris Lozoraitis, Lietuvos atstovas Londone Balutis, Lietuvos atstovas Paryžiuje Klimas ir dr. L. Natkevičius.

AUSTRIJOS IR ITALIJOS SANTYKIAI

Jau nuo seniai yra glaudūs santykiai tarp Austrijos ir Italijos. Dar nužudytas Dollfussas ieškojo Italijos paramos prieš vokiečius. Italija gi iš savo pusės suinteresuota, kad Austrija liktų nepriklausoma (kitai jai teks betarpiškai susidurti su Vokietija) ir todėl ją globoja. Neseniai pas Mussolini lankėsi Austrijos vicekancleris Starhembergasas, o šiomis dienomis viešėjo Romoje naujas Austrijos kancleris dr. Schuschniggas. Jis tarėsi su Mussoliniu dėl Austrijos vidaus būsenos ir nacionalsocialistų pastangų parengti Austriją Hitlerio valdžiai, dėl vidaus priemonių šiai būsenai išgelbėti ir dėl išorinių priemonių Austrijos nepriklausomybei apsaugoti. Taip pat buvo paliestas italų ir austrų kultūrinis bendravimas. Komunikate, kuris buvo išleistas po pasitarimų, buvo pabrėžta, kad visais šiais reikalais susitarta.

PRANCŪZŲ LENKŲ SANTYKIAI VIS AŠTRĖJA

Prancūzų lenkų santykiai vis aštrėja. Be politinių nesutikimų, šiomis dienomis buvo Lenkijoj suimti dar keli Prancūzijos piliečiai dėl aferos Žyrardovo manufaktūros bendrovėj. Dėl to jau tarėsi Pietri (užsienių reikalų ministerio pavaduotojas) su lenkų atstovu Paryžiuje Chlapovskiu ir Beckas su prancūzų atstovu Varšuvoje. Tie pasitarimai liko be rezultatų ir tuo būdu santykiai tarp lenkų ir prancūzų dar paštrėjo.

BALTIJOS VALSTYBIŲ SAJUNGOS REIKALU

Tiek Lietuvos, Latvijos ir Estijos spauda, tiek visos Europos laikraščiai paskiausiai daug rašo apie Baltijos valstybių sąjungos perspektyvas. Mánoma, kad netrukus sąjunga bus įvykęs faktas. Tokios pat nuomonės yra vyriausybės sluoksniai Lietuvoj, Latvijoje ir Estijoje. Šiomis dienomis Latvijos ministeris pirmmininkas Ulmanis pareiškė, kad jau prieita žymiai arčiau prie Baltijos sąjungos sudarymo ir netrukus galės ją įgyvendinti. Iš kitos pusės Lietuvos vyriausybė šiomis dienomis pasiūlė Latvijos ir Estijos vyriausybėms susirinkti Rygoje ar Taline į naują konferenciją, kurios uždavinys būtų tęsti ir baigti Kauno konferencijos pradėtus darbus trijų Baltijos valstybių sutarčiai sudaryti. Tokia konferencija šiomis dienomis ir susirinks.

AMERIKA DIDINA SAVO LAIVYNA

Amerikos vyriausybė, vykdydama karo laivyno padidini-
mo programą, užsakė 24 karo laivus. Kai tie laivai bus pa-
statyti, tai užsakys dar 78 laivus.

SOVIETŲ IR LENKŲ SANTYKIAI

Santykiai tarp lenkų ir sovietų paskiausiai pablogėjo. Pirmiausia dėl lenkų-vokiečių susitarimo ir antra dėl lenkų nei-
giamos pozicijos rytų pakto atžvilgiu. Sovietų spauda rašo, kad lenkai nenori eiti į sąjungą su sovietais ir kitomis rytų Europos valstybėmis todėl, kad jie suinteresuoti tik taika sa-
vo sienose ir jiems nerūpėjo ir nerūpi taika visoje Europoje. Toliau sovietų spauda nurodinėja, kad lenkai nenori dėtis prie rytų pakto, nes jis yra kilęs iš Sovietų Rusijos iniciatyvos ir todėl lenkai nenori savo prisidėjimu stiprinti sovietų tarp-
tautinę būseną. Pagaliau sovietų spauda siūlo lenkams prie pakto prisidėti, nes, anot sovietų spaudos, taika turi būti vi-
siems.

VIS DAR NESANTAUKA TARP SOVIETŲ IR JAPONŲ

Tarp Japonijos ir Sovietų Rusijos vis dar nėra santaukos ir kasdien gali ištikti kivirčiai. Svarbiausioji ginčo priežastis kova dėl valdžios rytuose. Tačiau paskiausiai kilo kivirčas dėl rytų kinų geležinkelio. Toji linija riša Rusiją su Vladivostoku per Kiniją (jos ilgis 1730 km) ir buvo valdoma kiniečių ir sovietų lygiomis teisėmis. Dabar japonai kišasi į šio geležinkelio reikalus, nes jis jiems turi didelės strateginės reikšmės. Tarp kitko šis geležinkelis yra labai pelningas ir todėl čia yra ir ekonominiai sumetimai.

TOLIMESNIS TAUTŲ SAJUNGOS LIKIMAS

Kai Japonija ir Vokietija išstojo iš Tautų Sąjungos ir ta-
ryboje liko tik trys valstybės (Prancūzija, Anglija ir Italija), tarp kurių viena (Italija) taip pat nerodė didelio susidomėjimo Tautų Sąjunga, tai kilo rimtas susirūpinimas Tautų Sąjungos likimu. Kai kas net pranašavo, kad Tautų Sąjunga likviduojama. Dabar, prieš 15 sesiją spauda nurodo, kad pranašavimai dėl Tautų Sąjungos likvidacijos buvo be pagrindo ir jos likimas užtikrintas. Pirmiausia visa eilė mažesnių valstybių parodė, kad jos suinteresuotos sąjungos gyvavimu ir pasiryžusios kovoti prieš mėginimus ją griauti. Be to, Jungtinės Amerikos Valstybės pradėjo labiau domėtis Tautų Sąjunga ir jos darbais, ir pareiškė, kad toji institucija yra būtina. Tai nusiųrė sąjungos naudai. Tenka pažymėti, kad tai daugiausia Amerikos prezidento Rooseveltto iniciatyva. Ji-
sai iš dalies atsisako nuo Monroė doktrinos (Amerika amerikiečiams — reiškia nesikišti į Europos politiką ir neleisti europiečiams kištis į Amerikos politiką) ir pradėjo glaudžiau bendradarbiauti su Europa. Dabar net kalbama, kad Amerika stosianti į Tautų Sąjungą tikroju nariu. Taip pat Sovietų Rusija paskiausiai susidomėjo Tautų Sąjunga ir kalbama, kad ir ji stosianti į sąjungą. Šiaip ar taip, kol kas, sąjungos autoritetas kyla ir jos likimas, kol kas, išspręstas teigiamai.

ITALIJOS PASIRENGIMAS KARUI

Šiomis dienomis pasibaigė Italijos kariuomenės manevrai. Po manevrų Mussolini pasakė kalbą, kurioj pareiškė, kad italai turi būti išlavinti, karingi ir parengti būsimam karui. Mussolini toliau pareiškė, kad niekas karo nenori, tačiau jis gali ištikti ir todėl Italija turi būti parengta iš visų pusių.

RANDAMA DID. KARO LIEKANŲ

Marijampolės apyl., Trakiškių km. ūkininkai, valydami savo prūdus, randa labai daug nuo did. karo užsilikusios sprogstamos medžiagos. Vienur buvo rasta daug šovinių, kitur — granatų. Kitas ūkininkas rado kelias dešimtis kapsulių, kuriuos tuoj užkase. Daugiausia randama kapsulių, kaip atsargos kariai tvirtina, iš rusų artilerijos sviedinių. Jie yra kočelo pavidalo, vienam galė yra kepurėlė su sraigtais, kapsulis 20 — 30 cm ilgio ir apie 2 — 3 kg svorio. Ant kepurėlės kažin kas rusiškai užrašyta. Šie kapsuliai yra dar visai sveiki, žvilga, keli buvo įdėti į ugnį ir išsprogdinti, sprogo didžiausiu trenksmu.

Ypatingai daug, apie 50, tokių kapsulių rado vienas ūkininkas savo baloj pernai, bet visus greit vėl užkasė.

NAPOLEONO KARIUOMENĖS PALAIKAI

Marijampolės apskr., Uosinės kaimo ūkininkai, imdami žvyrą keliams taisyti iš vieno kaimo kalnelio, rado ten daug žmonių griaučių. Griaučiai, kaip pasakoja tos apylinkės gyventojai, yra nepaprastai dideli. Matyt, būta augalotų žmonių.

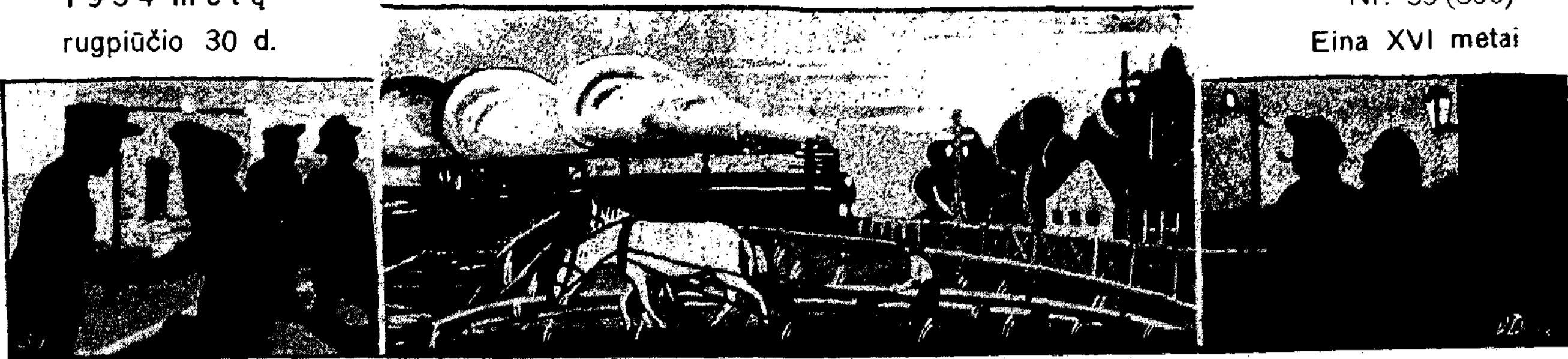
Senesni to krašto žmonės pasakoja, kad jie girdėję iš savo tėvų, esą čia palaidoti Napoleono kariuomenės kariai, grįžę iš Rusijos. Toji vieta nuo seniai buvo vadinama „Senkapiu“. Tai buvo tik mažas žolėms apžėlęs kalnelis. Visi tie griaučiai surinkti ir vėl užkasti.

Būsimasis kareivėlis

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Atsisveikinantiems

Tu džiaugies savo laisvoje šalyje, džiaugies nepriklausomas esąs, džiaugies jau baigdamas savo karo tarnybą ir jausdamasis, kad vieną pareigą tėvynei — pasirengimą ją ginti — jau atlikai, išmokai valdyti ginklą, išmokai ir kitų būtinų kariavimui dalykų. Jauti, kad kariuomenėj tavo dienos baigiasi ir po savaitės kitos, po iškilmingųjų tautos švenčių, jau tu būsi tarp savųjų namie. Jausies pilnateisiu piliečiu ir pradėsi kurti savarankų gyvenimą.

Gyvenimas užkraus savo naštą su visokiais rūpesčiais, pasisėkimais ir nepasisėkimais. Bet visa tai neturi palaužti tavo pasiryžimų, slopinti tavo išugdytų kariuomenėj idėjų. Visad ir visur turi atminti, kad dalis mūsų žemės su Lietuvos širdimi, jos sostine Vilniumi, svetimųjų pagrobta ir mūsų broliai dar ir dabar tebevelka verguvės pančius. Visa tai gražinti Lietuvai laikyk savo pareiga! Taigi dar tvirčiau suspauski rankoje ginklą ir lauk kovos trimito!...

Dabar matai, kaip brangus tasai mokslas, kurį įgijai kariuomenėje, matai, kad nevalia jo pamiršti. Todėl tęski jį aktingai, dalyvaudamas šaulių sąjungoj; nepamiršk statutų, juos visuomet ir labai pigiai gali įsigyti vyr. štabo spaudos ir švietimo skyriuje. Neatsilik nuo kariuomenės gyvenimo: skaityk „Kari“, jame rasi žinių, kurios tau žinotinos kaip atsargos kariui, rasi žinių iš savo dalies gyvenimo.

Atmink, kad kariuomenėj tave, be ko kito, mokė dar drausmės, drąsos, tvarkos, kaip sveikatą saugoti ir sveikam būti ir dar daugelį kitų, gyvenime reikalingų, dalykų. Mums primetama, kad esame netvarkingi,

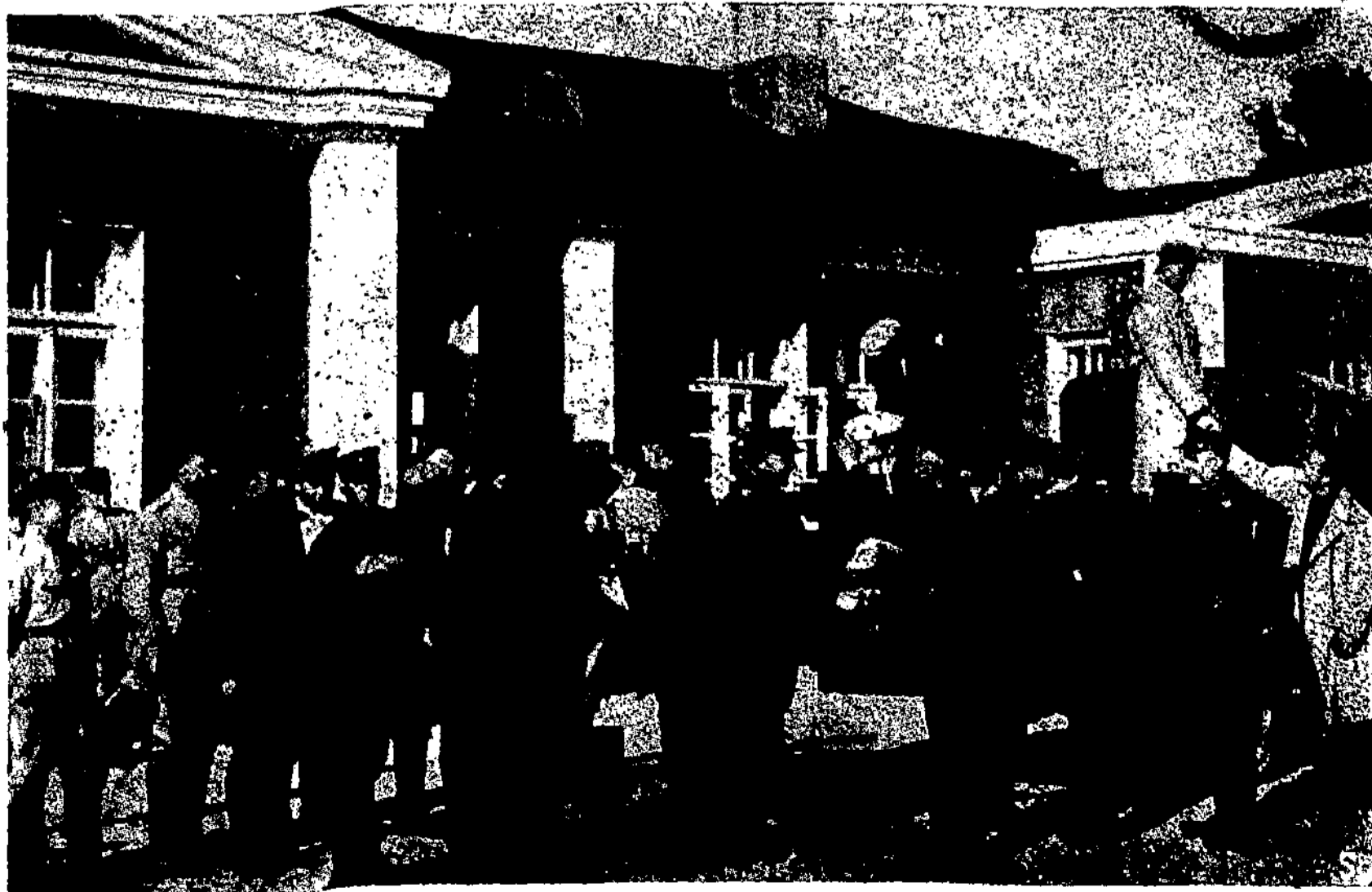
nešvarūs, nevalyvūs, kad mums trūksta kultūringumo. Tie priekaištai nebe pamato. Mūsų tauta ilgus amžius vergavusi ir engiama, iš kur ji galėjo semtis kultūros? Tik ne iš prispaudėjų, kurie veikė tokiom nuožmiom ir nekultūringom priemonėm norėdami mus nutautinti. Amžiams bėgant mes natūraliai atsilikome nuo tautų, gyvenusių nepriklausomai. Dabargi, kada esame ir mes savarankiški, turime savo gyvenimą kitaip tvarkyti. Tau, kary, čia vėl pareiga: grįžęs mokėk įvesti savo namučiuose, savo šeimynoje tvarką ir švarą, kuriuos tave kariuomenėj mokė. Būk kultūringas: savo verslą tvarkyk kiek išgali pasigaudamas naujųjų technikos išradimų, tam vėl gi turi būti apsišvietęs, turi lavintis, skaityti atitinkamos srities spaudą.

Būk apsikrus ir neduok paveržti nė vienos ūkio, prekybos ir pramonės srities svetimšaliams, jei pats vienas ar susidėjęs draugėn su savaisiais gali tai atlikti.

Savo paties ir visuomeninį gyvenimą tvarkyk taip, kad niekas tavęs nepašieptų, kaipo nekultūringą.

Trumpai suglaudus, jei atsargoje būdamas nepamirši karo mokslo ir būsi pasirengęs kiekvienu momentu atsistoti tėvynės sargyboje, jei kultūringai vesi savo gyvenimą ir sieksi savo ir savo tautiečių gerovės, žinodamas, kad paskiro asmens gerovė sudaro visos šalies gerovę — būsi vertas lietuviu, kario vardo, būsi tikru Lietuvos piliečiu. O tokius piliečius turėdama Lietuva atgaus kraštą, kuris vergauja ir gyvena, laisvės laimingu nepriklausomu gyvenimu.

J. ltn. Valevičius

Atsisveikina su išvažiuojančiais į atsargą

Kariuomenės žygio į Vilnių minėjimas

Rugpiūčio 26 d. visa Lietuva iškilmingai minėjo mūsų kariuomenės žygio į Vilnių 14 metų sukaktuves. Tai buvo trečioji Vilniaus Geležinio Fondo diena. Miestuose, miesteliuose ir net kaimuose plėvė savo tautinės vėliavos. Bažnyčiose ir kituose maldų namuose Vilniaus intencija buvo laikomos pamaldos, sakomi momentui pritaikyti pamokslai. Po jų — organizacijos, paradai, paskaitos, prakalbos, pranešimai, koncertai, vaidinimai ir t. t. Visuomenė gausiai lankė Vilniaus susirinkimus.

Tačiau įspūdingiausiai Vilniaus geležinio fondo diena praėjo laikinojoje sostinėje Kaune. Šeštadienio vakare raiti trimitininkai, jodinėdami Kauno gatvėmis, skelbė artėjančias garbingojo žygio sukaktuves. Apie 19 val., nuleidžiant Karo muziejaus vėliavas, čia susirinko organizacijų atstovai ir minia žmonių. Į susirinkusius prabilo Vilniui vaduoti sąjungos centro komiteto narys dr. Purickis, pažymėdamas prieš 14 metų buvusio jaunutės mūsų kariuomenės žygio reikšmingumą, kurio simboliu dabar švenčiama Vilniaus geležinio fondo diena. Karo muziejaus orkestrui grojant gedulingą maršą, vėl naujas fondo komiteto vainikas papuošė dėl Lietuvos laisvės žuvusių karžygių paminklą.

Sekmadienio rytą prie visų Kauno namų plėvė savo tautinės trispalvės vėliavos, o namų langus, balkonius, vitrinas dabino didžiųjų kunigaikščių ir vyriausiojo Vilniaus geležinio fondo globėjo paveikslai. Iškilmės prasidėjo Vilniaus intencija pamaldomis Kauno archikatedros bazilikoje. Į pamaldas atvyko vyriausybės nariai, kariuomenės vadovybės atstovai, Kauno įgulos kariuomenės dalys, savanorių kūrėjų Kauno skyrius, šaulių būriai, Vilniui vaduoti sąjungos ir daugelis kitų organizacijų. Organizacijų vėliavos apsupto didįjį altorių, o kariuomenės dalys bažnyčioje sustojo špaleriu. Per pamokslą buvo išaiškinta Vilniaus geležinio fondo dienos prasmė ir reikšmė ir paraginta visuomenė jį savo aukomis remti.

Vakare valstybės teatre buvo iškilmių tąsa. Čia atsilankė Vyriausias ginkluotųjų jėgų Vadas Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, ministeris pirmininkas Juozas Tūbelis, krašto apsaugos ministeris gen. lt. Šniukšta, užsienių reikalų ministeris St. Lozoraitis, l. e. vyriausiojo štabo viršininko p. plk. Musteikis, aukštųjų karininkų, visuomenės organizacijų atstovų ir nemažas būrys publikos. Ložoje pasirodžiusį Respublikos Prezidentą sutiko maršu.

Atidarydamas iškilmes, Vilniaus geležinio fondo

komiteto pirmininkas prof. Kemėšis pažymėjo, kad iš Vilniaus mes viską gavom, ko siekėm ir ko norėjom. Taigi dabar Vilniui verguven patekus, aukokime viską, kad jį sau vėl susigrąžintume. Vilniaus link einame drąsūs ir pasiryžę Tautos Vado vedami. Savo stiprių žodžiu ir pavyzdžiu jis mums kelią rodo. Jis yra vienas Vilniui vaduoti sąjungos steigėjų, jis yra pirmasis Vilniaus paso savininkas. Atėjome čia įvairių luomų, pasaulėžiūrų, profesijų, bet visi čia esame lygūs, nes Vilniaus darbą dirbame. Tie galvočiai, kurie mano, kad laikas dirba Vilniaus okupantų naudai, tegul nepamiršta, kad laikas dirba naudai tos tautos, kuri visomis išgalėmis siekia skriaudą pašalinti.

Po atidarymo kalbos, Valstybės operos orkestras sugrojo Tautos himną. Dr. A. Juška laikė įdomią paskaitą, sujungiančią prieš 14 metų buvusį mūsų kariuomenės garbingą žygį į Vilnių su Vilniaus geležinio fondo diena. Prelegentas įtikinamai išnagrinėjęs Vilniaus ir Vilniaus krašto savumus, pabrėžė, kad nors ten dabar viešpatauja sunki okupacija, bet Vilniaus krašte lietuviškumas nenyksta. Jis laikosi beveik tokiam pačiame aukštume, kokiame buvo ir prieš 14 metų. Mūsų Vilnius yra tas pats, kas Italams Roma, ar graikams Atėnai. Šių metų pavyzdys rodo, kad mes esame atspari, gyventi mokanti ir visokius gaivalus suvaldyti pajėgianti tauta. Neseniai, o dar ir dabar, mes turime kovoti dviem frontais: Vilniaus ir Klaipėdos. Tačiau ligi šiol mūsų kova buvo sėkminga, mes ją atlaikėme. Atlaikysime ir ateity, jeigu tik visi sutartinai ir konkrečiai dirbime. Vilniaus geležinis fondas ir yra konkretus Vilniaus vadavimo darbas. Jo diena, simbolingai sujungta su garbinguoju kariuomenės žygiu, mums sako, kad mūsų kariuomenė dar kartą į Vilnių įžengs, tačiau iš jo jau nebepasitrauks. Ši diena iš mūsų reikalauja vispusiško organizuotumo visose gyvenimo srityse. Mes to organizuotumo ir turime energingai siekti. Mes visi esame Lietuvai ir jos siekimams. Kiekvienas Vilniaus geležinio fondo pajininkas yra didis Vilniaus darbo organizatorius. Neturtingiausio vargšo pinigėliai ar turtuolio auka lygiai brangūs, lygiai reikalingi. Kai visai Europai galėsime parodyti, kad trys milijonai lietuvių yra Vilniaus geležinio fondo rėmėjai, tai atsidarys mums vartai, sutrupės durtuvų siena į senąjį Vilnių.

Po paskaitos valstybės operos orkestras, choras ir solistai pakoncertavo, o dramos artistė Rymaitė deklamavo Vilniaus eilėraščius. Paminėjimas buvo baigtas „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!“.

J. S.

Į kautynių lauką

Skelk kanopą,
Eiklus žirge,
Žirgeli gusaro.
Mėlynieji
Karštai „priešus“
Iš tėvynės varo.

Nauji pulkai
Žygin mina,
Daina kuopas lydi.
Artilerijos patrankos
Virtinėmis žydi.

Jau šarvuočiai,
Rūstūs tankai,
Drąsiai pirmyn neria.
Lėktuvai aukštai
Padangėj
„Priešui“ mirtį beria.

Niekis mum
Juk pelkės, balos,
Upeliai ir upės,
Kur tik mūsų
Pionieriai,
Ten „priešas“ suklupęs.

Ir kasmet
Vis „didi kova“
Mūsų poligone,
Aplankyt
Ateik, mamyte,
Tėti, sese, broli!

Tat, žirgeli,
Skelk kanopą,
Nešk bernelį, kardą.
Iš narsumo
Pasagėlės
Tegu žemę ardo. Tus. Saulis

Budėkime

Dėl etnografinės padėties Lietuva daug nukentėjo nuo karų. Totorių antplūdis iš Azijos, įvairių slavų tautų kivičiai, kryžiuočių skverbimasis į rytus, švedų karai, Napoleono žygiai — vis tai skaudžiai sukrėtė Lietuvą. Pagaliau didysis karas, kurį mes visi dar atmename, viesulu praūžė per Lietuvos žemę, sunaikindamas mūsų turtą. Lietuvos žemės plotai dažnai būdavo paverčiami karo lauku ir reta sentėvių karta nuo karų nenukentėdavo. Bet nedidelė lietuvių tauta, nuolat kitų teriojama, skriaudžiama, neišnyko, bet po ilgų verguvs metų vėl sugebėjo atstatyti savo nepriklausomybę. Tik didis mūsų sentėvių pasiryžimas, atsparumas, nepaliamojamos kovos dėl lietuvių leidžia mums nepriklausomai gyventi. Tačiau, kad ir būdami laisvi ar mes galime rankas sudėję ramiai žiūrėti į ateitį. Neseniai visas pasaulis minėjo didžiojo karo pradžios sukaktį, tartum primindamas karingai nusiteikusioms tautoms, kiek kainoja karą sukurti ir jį išvesti, kiek milijonų žmonių turi atiduoti savo gyvybių, kiek šimtų tūkstančių turi tapti invalidais, kad išsprendus kelių tautų politines intrigas. Dabar tik 20 metų sukako, kai buvo paskelbtas didysis karas, o tautos jau ir vėl nesugyvena ir barškina ginklais. Lietuva, būdama tarp trijų didelių kaimynų: Vokietijos su 65 milijonais gyventojų, Lenkijos — su 30 milijonų ir Rusijos — su 160 milijonų, nenoromis bus įvelta į karą, kaip būdavo įveliami mūsų sentėviai.

Tačiau ar verta dėl to nusiminti, nulenkti galvas ir atsiduoti likimui. Aišku, kad ne. Tas ne lietuvis, kuris nusimena sunkioj tėvynei valandoj. Mes žinome, kad ne vienas toks smūgis ištiko lietuvių tautą, bet mūsų tautiečiai niekuomet nenusimindavo, bet kiekvieną kartą rengdavosi smūgį sutikti ir jį atlaikyti. Argi mes nežinome, kad totoriai ir šaunamais ginklais apsiginklavę kryžiuočiai buvo nemažiau pavojingi, kaip dabar didžiosios tautos, apsirūpinusios modernizuota kariuomene, nuodingomis dujomis ir kitomis moderniškomis kariavimo priemonėmis. Mūsų sentėviai visada ryžosi, kovojo, dėl savo tėvynės nebijojo mirti ir štai jų dėka šiandien mes laisvi, nepriklausomi. Dabar mes jaučiamės tikrais savo krašto šeimininkais. Ne-

baisūs mums nei rusų caro žandarai, nei kiti buvę mūsų prispaudėjai.

Mes turime nenusiminti, galvų nelenkti, neatsiduoti likimui, bet tinkamai rengtis, kad mokėtumėm kautis, ryžtis kovoti taip, kaip kovojo mūsų sentėviai,

Tankas „Pagieža“ lengvai nugali kliūtį

V. p. Antaniškio foto

ir, reikiant, nebijotumėm paaukoti savo gyvybės dėl tėvynės. Mes turime su pamėgimu ir pasiryžimu dirbti dėl savo tėvynės. Kitaip mes būsime kitų kartų pasmerkti, jei šiandien nesirengtumėm ir, reikiant, nesugebėtumėm atsispirti prieš tuos pačius priešus, kuriuos atrėmė mūsų sentėviai. Kartą gyvenime skaudžiai pamokyti, turime budėti, nepasiduoti kitų įtakai ir ryžtis, žūt būt, ginti savo tėvynę. Jei mes nebūsime tinkamai pasirengę gintis nuo priešų ir nuo jų neatsiginsime, tai mus kiti išmokys ginti svetimą tautą ir dėl svetimos tautos mirti.

Istorijos pavyzdžiai mums rodo, kad lietuvis dėl laisvės moka mirti. Bet to maža. Reikia, kad mūsų nedidelės tautos laimėjimas būtų su kuo mažesniais nuostoliais. O taip laimėsime tik gerai pasirengę.

Pasaulis entuziastiškai triumfavo, džiaugėsi, kai buvo įsteigta institucija, vadinama Tautų Sąjunga. Visi šaukė, kad karų jau nebus, nes tautos jau turi kur geruoju išspręsti didžiuosius savo reikalus. Tačiau... kai Tautų Sąjunga nesugebėjo sulaukyti Vilniaus pagrobimo, Pietų Amerikos valstybių ir Japonijos karų, Gruzijos sunaikinimo, visi įsitikino, kad tik jėga galima spręsti visus didžiuosius tautų interesus. Nežiūrint tai, kad Tautų Sąjungoje dar vyriausybių galvos ir ginčijasi, atrodo, kad nori taikiu būdu susitarti, bet niekam nepaslaptis, kad visos tautos dėl ginklavimosi rungtyniauja, nes mato, kad savo ginčus išspręsti galės tik jėga karo lauke. Faktas, kad nei Tautų Sąjunga, nei nusiginklavimo konferencijos karo pavojaus nepašalins. Ateities karuose grumsis tautos. Todėl būsimam karui reikia, kad rengtųsi ne tik karys, bet ir eilinis pilietis, nes kas nemokės kautis ir gintis, mirs beprasmiška mirčia. Kautis mokės tasai, kuris iš anksto bus tinkamai pasirengęs, bus išėjęs karo mokslus, seks kariškąs žinias ir mokės pasinaudoti visomis savisaugos priemonėmis.

Vilnius

J. Brnsks

Vieninio kareivio mokymo metodikos reikalu

(Žiūr. „Kario“ Nr. 34)

Maskavimasis

Maskavimas artimai surištas su tinkamu prie vietos prisitaikymu, kuris kautynėse turi nepaprastai svarbios reikšmės. Šaulys, teisingai įvertindamas kiekvienos vietos nelygumą ir išnaudodamas ją, drauge jis ir maskuojasi. Bet tai yra paprastas natūralus maskavimo būdas, tinkamai išnaudojant pačią vietovę. Be paprasto maskavimo, yra dar dirbtini maskavimo būdai apie kuriuos čia ir bus kalbama. Aplamai, maskuotis, reiškia, padaryti save nematomu. Prie paprasčiausio maskavimo tenka priskirti mūsų karių rūbų slepiamoji spalva. Bet vien tik jos tam tikslui nepakanka. Šaulys, be abejo, turi būti užsimaskavęs taip, kad jis nebūtų matomas nei žemės, nei oro sekėjų. Kiekvienas šaulys turi stengtis kaip galima daugiau susiliesti su vietos spalva ir bendru tos vietos fonu. Šaulys, išnaudodamas vietos daiktus, turi taikytis prie jų ir neužmiršti maskuoti savo veidą, šalną, kepurę. Kiekvienas kovotojas turi prisiminti, kad neteisingas ir blogas maskavimasis ne tik nepadeda, bet priešingai, gali pakenkti. Todėl reikalinga, be abejo, kiekvieną kareivį išmokyti, kad jis sąmoningai mokėtų maskuotis, nes blogas maskavimasis tik bus demaskavimasis. Jeigu reikalinga maskuotis vietoje, kurioje auga krūmai, reikalinga apkaišioti šalmsus šakomis, jeigu nėra krūmų, o yra juoda žemė, tai šalmsus yra ištrinamas žeme. Taip pat šaulys išsitepa lauke veidą ir rankas žeme. Vadovas patikrina kiekvieną žmogų ir nurodo klaidas. Geriausiai ir blogiausiai maskuotus šaulius paliеka vietoje, kitus, surinkęs, nuveda pirmyn į priekį ir parodo, koks yra skirtumas tarp gerai maskuoto šaulio ir blogai.

Pratimas iš pasalų nuimti priešų sekėją bei postą

Šiuos pratimus pradėdant mokyti, reikalinga pirmiausia juos tinkamai organizuoti. Reikia pratimo vadovui iš pat pradžių išdirbti kareiviuose gerą orientaciją, mokėti, išnaudodant vietos nelygumus, slapta prislinkti nematomam ir kad žmonės nesikarščiuotų, bet, šalta galvodami, sąmoningai atliktų duotąjį užda-

Seka priešą

„Akimirkos“ foto

vinį. Iš pradžių nurodoma kryptis, kuria šaulys turi slinkti, vėliau, atsižvelgiant į vietos ypatybes, pasukti į dešinę ar į kairę, kad galėtų užėiti iš kurio nors sparno arba užpakalio.

Priešo užpuolimas iš sparno arba užpakalio sudaro jam didelį netikėtumą, tarytum, kaip šuo iš pasalų netikėtai užpuola ir kanda. Šaulys, slinkdamas prie priešų, ypatingai turi saugotis, kad neišduotų savęs, kad nesukeltų triukšmo, nes tai atkreips priešų dėmesį ir jau toks uždavinys vargiai bepasiseks įvykdyti.

1 uždavinys. Pratimo vadovas, pasiūkęs du žmones, jaun. kar. A ir jaun. B., įsako pasislėpti kur nors duobėj arba už krūmo, kitiems jaun. kareiviams, esantiems auditorijoje, nematant. Kitus du žmones, jaun. kar. C ir jaun. kar. D., paėmęs iš auditorijos duoda jiems uždavinį prislinkti prie tos vietos, kur yra pasislėpę du jaun. kar. A ir B., ir slapta prie jų prislinkus iš šono arba užpakalio pulti.

Uždavinio vykdymas: Kuomet jaun. kar. A ir B pastebės šaulius, jaun. kar. C ir D, tuojau šaukia jų pavardes, o jeigu nepažins, tai sušunka „stok!“. Jei pavyzd., jaun. kar. A pastebėjo krūmo judėjimą, tai jis tuomet šaukia: „Pusiaus dešinėje prie atskiro medžio juda krūmo šakos“. Tuo būdu jaun. kar. C ir B jau bus aišku, ką jie padarė teisingai ir ką neteisingai.

2 uždavinys. Instruktorius paima porą žmonių iš auditorijos ir toliau nuvedęs nuo auditorijos paguldo juodu kur nors patogioje vietoje, pavyzd., ant kokio nors kalniuko, kurie vaizduoja priešų sekėjus. Instruktorius duoda bendrai visiems uždavinį.

Priešais, tiesiog prieš mus ant kalniuko — rodo ranka — visiems matyti priešų sekėjų dvi galvos, kurie seka į mūsų pusę. Apeik, tamsta, jaun. kar. J., iš kurios nors pusės, kurią tamsta numatysi patogiausia, ir užpulk sekėjus iš užpakalio. Uždavinio vykdymas lygiai, kaip ir pirmame uždavinyje.

Sekimas

Išmokyti kareivį teisingai sekti nelengvas dalykas, bet už tai yra laikomas labai svarbiu. Ypatingai sekimas turi didelės reikšmės kavaleristams, žvalgų tarnyboje, nes tikrose kautynių aplinkybėse žvalgui dažnai gali pasitaikyti sekti nulipus nuo arklio. Šiuo atveju pats instruktorius turi sugebėti tinkamai rengti vieninį kareivį, norėdamas jį išmokyti teisingai sekti ir sekimo rezultatus aiškiai ir tiksliai nupasakoti. Čia instruktorius turi griežtis tų pačių priemonių, kaip ir anksčiau buvo nurodyta, duodamas kiekvienam kareiviui atskirą uždavinį, o su likusiais kareiviais pats kontroliuoja ir kur reikalinga pataiso.

1 uždavinys. „Susirask, tamsta, sau patogią vietą, iš kurios galėtumėi sekti šį kelią“ — instruktorius rodo ranka.

2 uždavinys. „Kiekvienas tuojau suraskite patogią sau vietą, iš kurios galėtumėt gerai sekti šį priešais matomą vienkiemį“.

Instruktorius pats patikrina kiekvieno kareivio prisitaikymą prie vietos.

3 uždavinys. Instruktorius, pasiūkęs vieną jaun. kar. K, duoda uždavinį: „Sek, tamsta, vietą nuo at-

skiro medžio su nudžiūvusia viršūne pusiau dešinėje iki vėjinio malūno, kuris ant aukštumėlės pusiau kairėje. Viską, ką pastebėsi šioje vietoje, praneši man.“

Jaun. kar. K patiekė instruktoriui sekimo rezultatus. „Tiesiai prieš kaimą joja du raitininkai, pusiau dešinėje plentu važiuoja automobilis; iš namo su skardos stogu rūksta dūmai; kaime girdėtis šunų lojimas ir t. t. Reikia mokytis sekti ne vien akių pagelba, bet taip pat iš laiko ir garso. Reikia žmonėms paaiškinti, kaip reikalinga sekti iš laiko laikrodžio pagelba.“

Mokymas orientuotis

Labai svarbus dalykas išmokyti kiekvieną kareivį greitai ir teisingai surasti pasaulio šalis ir mokytis orientuotis, nors tektų būti ne savame, bet svetimame krašte. Ypatingai šis dalykas labai svarbus kavaleristams, nes jiems dažniau tenka toliau ir savarankiškiau veikti, negu pėstininkams, pav., atliekant įvairius žvalgymo uždavinius ir t. t. Be to, sunkiau raitiems nuo arkliai orientuotis dėl kavalerijos didesnio judrumo.

Paprasčiausias orientavimo būdas tenka laikyti klausinėjimas vietos gyventojų, bet šito reikia kiek galima daugiau vengti, nes karo metu, nors ir savame krašte, ne visais gyventojais galime pasitikėti ir jie gali skaudžiai mus apvilti. Todėl reikia mokytis kareivius ir reikalauti iš jų, kad jie šio orientavimosi būdo nevartotų. Kiekvienas kareivis turi būti taip išmokytas šio dalyko, kad jis savarankiškai pats sugebėtų orientuotis be kitų pagelbos. Kokios yra orientavimosi priemonės? Orientavimosi priemonės yra šios: saulė, mėnulis, šiaurės žvaigždė, laikrodis, kompasas, žemėlapis, specialės gamtoje esamos žymės ir t. t.

Pirmiausia reikalinga kareivius supažindinti su kompasu, kuris yra patikimiausia priemonė. Reikalinga parodyti kaip su kompasu nustatoma kryptis ir ką reiškia kompasas dėžutės dugne raidės, pav., N, S, O, W.

Kada žmonės pilnai supažindinti su kompasu, reikia nors vienam jaun. kar. duoti uždavinį, o visi kiti žiūri ar teisingai daro tasai jaun. kar.

1 uždavinys. „Nustatyk, tamsta, pagal kompasą šiaurės kryptį ir parodyk man ranka per kokius vietinius daiktus eis duotoji šiaurės kryptis!“

2 uždavinys. „Nustatyk, tamsta, pagal kompasą pietų vakarų kryptį!“

Vienam kareiviui duoti ne daugiau kaip vieną uždavinį. Kareivis, padėjęs lygiai kompasą, suka jį tol, kol magneto rodyklės juodasis galas sutaps su raide N. Kitas pasaulio šalis nurodys raidės, esančios kompasas dėžutės dugne. Kada žmonės suprato kaip reikia nustatyti pasaulio šalis vietoje, toliau duodamas uždavinys einant išlaikyti tam tikrą kryptį kompasas pagelba.

Pasaulio šalių suradimas laikrodžio ir saulės pagelba

Ši orientavimosi būdą naudosime tuomet, kada neturėsime kompasas ir matysime saulę danguje. Reikia laikrodį padėti ant lygios vietos, ant delno arba ant šiaip kokio lygaus daikto. Valandų rodyklę nukreipti tiesiai į saulę. Ji bus teisingai nukreipta tuomet, kada jos šešėlis bus tiesiai rodyklės apačioje. Laiką tarp 12 ir valandų rodyklės dalome pusiau, kadangi laikrodžio rodyklė apsisuka 2 kartu greičiau per parą negu saulė. Pravedę spindulį iš laikrodžio centro į surastą tašką, surandame pietų kryptį. Žinodami

Laukia prieš

Šulco foto

vieną pasaulio šalį, labai lengva bus surasti visas pasaulio šalis. Vien saulės pagelba pasaulio šalis nustatomos taip: 3 val. saulė teka šiaurės rytuose; 6 val. rytuose; 9 val. pietų rytuose; 12 val. pietuose; 15 val. pietų vakaruose; 18 val. vakaruose.

Iš mėnulio patikimai ir tikrai orientuotis galima tik pilnaty. Mėnulis pilnaty būna 18 val. rytuose, 24 val. pietuose,

Pasaulio šalių suradimas žvaigždžių pagelba

Nakties metu, kada žvaigždėtas dangus, galima orientuotis pagal šiaurės žvaigždę, kuri visuomet randasi šiaurėje. Ją surasti galima iš žvaigždyno, taip vadinamo „Grigo ratai“. Tasai žvaigždynas turi samčio pavidalą. Per paskutines dvi samčio žvaigždes (iš vakarų jos yra žvaigždyno dešinėje) reikia praveisti į viršų tiesią liniją ir ant jos reikia atidėti 5 kartus tokį ilgį, koks yra tarp to žvaigždyno žvaigždžių. Tuo būdu priešais aiškia žvaigždę, kuri bus šiaurės žvaigždė. Tiesiai į ją žiūrėdami, stovėsime veidu į šiaurę.

Pasaulio šalių suradimas vietinių daiktų pagelba

Neturint aukščiau paminėtų orientavimosi priemonių, pasaulio šalis galima surasti dar orientuojantis iš gamtoje esamų vietinių daiktų.

Iš atskirų medžių orientuojamasi, žiūrint į kurią pusę medžių šakos yra nulinkusios — dažniausiai medžių šakos būna nulinkusios pietų kryptimi. Kerpės, samanų auga dažniausiai iš šiaurės medžių ir akmenų pusės. Senose krikščionių bažnyčiose altoriai statomi į rytus, bokštai į vakarus. Stačiatikių kapinėse lavonai laidojami kojomis į rytus, kryžiai statomi prieš galvų. Tuo būdu, atlikus nemažai pratimų, galima išmokyti kareivius gerai orientuotis.

1 uždavinys. „Jaun. kar. B, nustatyk pagal laikrodį ir saulę šiaurės rytų kryptį!“

2 uždavinys. „Jaun. kar. C, surask pagal saulę rytus ir vesk mus visus ta kryptimi!“

Reikia jaun. kar. pripratinti orientuotis ir pagal pasižymėtus daiktus. Tam tikslui reikia jaun. kareivius nuvesti į visai naują nežinomą vietą. Vesti juos reikia ne keliais, bet per laukus, mišką, pievas ir krūmus ir įsakyti jiems, kad jie kiekvienas sau pasižymėtų ryškesnius vietos daiktus. Grįžtame atgal jau keliu ir ne ta pačia vieta. Už poros ar trijų dienų žmonės turi surasti tą vietą pasižymėtų daiktų pagelba, kur anksčiau jie buvo nuvykę. Kareivius reikia pratinti orientuotis ne tik prie šviesos, gražiomis dienomis, bet ir ūkanotomis, miglotomis dienomis ir naktį.

Kav. jaun. ltn. Ingaunis

Aš ir mano žirgas — kariuomenėje

Pagaliau atėjo laikas vykti į kariuomenę. Reikėjo atsisveikinti su Šilute ir Mortyte. — Bet kas per vyras esi ar būsi, jei nebūsi kariuomenėje. — Kartu patvirtino tėvas.

Tėvas taip pat tarnavo kariuomenėje, tik ne lietuvių, bet vokiečių. Tai buvo gana senoki laikai. Tarnavo vokiečių raitininkų pulke, kuris visvien buvo lietuvių vadinamas. Tokių pulkų vokiečiai turėjo ne vieną: lietuvių dragūnai, ulonai ir kt. Tėvas ne kartą atsimindavo, kai mergoms sakydavęs „aš esu lietuvių pulko dragūnas!“

— Kartą — pasakojo tėvas — Didžiojoje Lietuvoje per karą mergos labai nustebę, kad „vokietis“ kalba lietuviškai... Bet tiek to...

— Žinai, Ansai, visi geriausi raitininkai buvo lietuvininkai. Vokiečiai tik stebėdavos ir pykdavo, jei kas ne taip sekdavos. Užtad lietuvininkams visados sekdavos. Jie tai kartais neslėpė ir savo knygoje rašydavo...

— Na, ir nelabai toli Tilžės apskrity stovėjo lietuvių pulkas. Lankė motina, tėvas ir giminės. Bet vis dėlto tai buvo vokiečių kaizerio „Hoch un Ehre“ (— „Didybė ir garbė“).

— Važiuk, Ansai, ir žiūrėk, kad taip geras būtum raudonasis gusaras, kaip aš lietuviškasis dragūnas buvau — taip įsakė tėvas...

Su savo kovos draugu

Pavasaris jau gerokaiėjo nuo Neringos. Marių kvapas maišytas su vėju apėmė visą Šilutę. Žmonės jau gerai apsitraukė alksnio rudumu. Ir čia reikėjo jau važiuoti...

Mortytei teko pasakyti: su!... Ir į traukinį pro Klaipėdą Kauno linkui, kur stovi raudonieji gusarai.

Aš nusprendžiau, kaip bus taip, bet kariuomenėje turės būti gerai.

— Tai nuo būdo pareina — sakydavo tėvas.

Pirmučiausia patinka arkliai, trakėnai. Nes savo vienkiemyje ne vieną jodžiau ir ne vieną vaikiau po laukus. Atsimenu kiekvieną.

Maniau, jei reikės joti, tai nepasiduosiu aplenkti

Be to, buvo įdomu, kaip Didžiojoje Lietuvoje viskas dedas. Šiaip ar taip kurio nors skirtumo yra.

11 val. naktį įsėdom į traukinį. Traukinys rytą atsitrunkė į Kauno stotį.

Traukinys buvo vien tik iš naujokų. Per visą naktį nemiegojom ir tik prieš rytą teko užsnūsti. Bet šiaip tai buvo juoko ir smagumo.

Visaip buvo kalbama ir galvojama.

— Kaune didlietuvininkai mus atskirs — kalbėjo Krizius, būk Adolfas Kleinas iš Vokietijos taip rašęs.

Kiti kartojo, kad didlietuvininkai mažai teduoda bulvių...

Bet kiti sakė, kad drausmė klaipėdiškiams gerai sekas.

Kiti jau rašė tai Mortai, tai Brigytai po laišką.

Į Kauną traukinys gana punktualiai atėjo (pas mus buvo kalbama, kad ateina nepunktualiai). Ne-trukus su orkestru nulydėjo mus į Žalią Kalną, į gusarų kareivines. Kitiems reikėjo kitur nueiti — į Šančius.

Kauno gatvėm pirmą kartą einant ne viena akis mus sekė, bet mes stengėmės kaip galima geriau eiti. Viens kits šyptelėdavo. Ypatingai pažiūrėdavo kariai ir, žinoma, taip pat šyptelėdavo. Kaip pamenu — buvom naujokai...

Prie gusarų vartų ne vienas klaipėdiškis mus laukė.

— Kur pakliūsiu? — Klausiau Pričkaičio, Timsrio, Kuršiaus.

— Kuris eskadronas geresnis!

— Ja, sako jie visi kartu, — visi geri, bet geriausias kur klaipėdiškių lietuvininkų yra.

Patekau į eskadroną. Ir po poros dienų pradėjau mokytis karo dalykų. Čia ypatingai esu surištas su vienu netikėtumu, apie kurį noriu papasakoti, nes turiu daug atsiminimų. Tada savo eskadrono arklidėje atradau savo arklių „Blesį“, kurį tėvas pardavė Lietuvos kariuomenei. Aš, žinoma, tėvui, Mortytei, Viliukui parašiau apie radybas laišką. Bet jums noriu papasakoti kaip buvo iš pat pradžių.

Įeinu į arklidę. Tiesiog kaip mūsų, bet arkliai gražiai sustatyti eilėm. Vieni jų ramiai stovi, kiti atsuka galvas. Jie myli, jei kas nors duoda truputį duonos. O gusarai visi mėgsta po trupučiuką atnešti, pavaišinti, su koja pasisveikinti, suduoti per kaklą ir t. t. Visai taip, kaip mes padarom. Bet koks mano nusistebėjimas buvo, kada, einant pro šalį, pažiūrėjo

mano „Blesys“. Suprunkštė ir sužvengė. Pasižiūrėjo didelėm akim. Ir dar kartą suprunkštė

— I—i—i a—a—a ir tu?

Ar jis atsiminė Klaipėdos kraštą, kai kartą važiavom Neringos kryptim. Ar tą dobilų kekę, kurią tada padavė Mortytė. Iš pradžių dar nenorėjau tikėti, matęs „Blesį“, bet paskutinė balta kairė koja iki čiurnos, galutinai tai patvirtino.

— Mielas, Blesy, — kaip gyveni, kaip laikais!

Aš nežinojau, kaip čia bus, bet vieną man buvo aišku, kad jodinėsiu tik ant jo. Tegu ir čia taip pat palaksto, kaip ir namie.

— Naujokas Mikšys, arklys Blesys — taip turės būti parašyta prie balno.

Viskas Blesiu buvo paruošta. Prie stiebo, kuris skyrė, kaip pertvara, jį nuo kitų arklių, buvo pakabinta šiaudų grižtė. Tai reikalinga buvo kartais išilusį Blesį nubrūžyti, kad nekenktų jo sveikatai. Nuvalyti nuo purvo kojas. Suduoti per pečius, paglostyti, pasikalbėti. Blesys mėgdavo ir namuose paduoti priešakinę vieną ar kitą koją. O čia jis taip išsimiklino, kad pamatęs savąjį suprunkštė ir parietė koją pasisveikinti, visas susipurtindamas. Tai gyvuliška kalba reiškė ne ką kita, kaip išsiilgtą pasimatymą ir gerus santykius. Taigi dabar Blesys kratė savo kaire priekine koja mano ranką ir akimis klausė apie klaipėdiškius.

— Tamsta vade! — kalbėjo vachmistras eskadrono vadui po keletos dienų — naujokas Mikšys niekaip nenurimsta dėl Blesio, nors jis gavo kumelę „Jūrą“, taip pat klaipėdiškę ir pagal jo kūną. Paskyrė būrio vadas...

— Tamstos arklys? — klausia mane eskadrono vadas. Arklys iš namų? — Kartojo į mane žiūrėdamas ir visai kaip mintimis ir akimis išmatuodamas ir įvertindamas.

— Gerai — pagaliau pasakė. Kokios arklio žymės. Nusakyk! Geras arklys Blesys. Gal neblogas vyras būsi ir tamsta. Blesys narsus, drąsus, vikrus, nebaugus, klusnus — na, tai ir vyrui tokiam tinka. Tik pats jo neužtampyk!

— Koku būdu tavo „Blesys“? — klausia būrininkas, kandidatai ir smalsuoliai. Aš turėjau nusakyti visas žymes. Aš turėjau prie „Blesio“ daugiausia teisių.

— Kokios žymės? — juk jis visų neatsimins! Manė pusbalsiu ne vienas...

— Iš kur tavo arklys? — pridėjo kitas. Bet matai... Griebiasi tik, kad geresnis...

— Vyrai, — kalbėjo gusarai didelio patyrimo tonu. Dar suspėsit visus išbandyti. Ar manai, kad gavęs šitą arklių visą laiką ir josi.

— O kaip manai!

— Na, o jei susirgs? —

— O jei nušaus? — ėjo vienas klausimas po kito. Bet man reikėjo žymes nusakyti.

— Po balnu dešinėj pusėj iš trijų šerių balti taškai.

Būrio vadas ir būrininkas tikrino ir žiūrėjo. Žiūrėjo ir visi kandidatai.

— Tiesa, yra balti taškai...

Gusarai kaip viesulas lekia ant savo juodbėrių

— Namie būdamas netyčia nusibrėžė dešinę šlaunį, užgijo ir paliko ženklas į kampą panašus.

— Tiesa, kampas buvo.

Dabar aš turėjau „Blesį“. Sudaviau per sprandą. Blesys iš džiaugsmo jaudinos. Jau, rodos, viskas buvo baigta, bet dar atsirado pavyduolis, kuris įsiterpė.

— Tamsta būrininke — šaukė jis. Tegu naujokas Mikšys išeina iš pertvaros ir tegu dar nusako žymes (smulkiai! sakė jis!) priešakinės dešinės kojos. Man net pikta pasidarė.

— Ugi, — sakau iš karto — apynagė visai balta, paskui kyla baltas lopelis ir siaurėdamas nosisuką į kairę. Arti kelio juodas taškelis ir maža šviesesnių plaukų prodryžė aukščiau kelio...

— Užteks — paliko ramybėj būrininkas, nes buvo tikra tiesa nusakyta. Pavyduolis nosisuko ir nuvyko. Nebuvo jam kur dėtis.

Taigi dabar galutinai laimėjau savo brangų „Blesį“. Šiaip jis atrodė toks pat, kaip namie, bet truputį pagėrėjęs.

Kariuomenės arklys, lygiai kaip kariuomenės žmogus, vis kurių nors gerų pusių įgyja. Atsiminiau tėvo tvirtinimus, jei kuris vyras nepakliūva į kariuomenę, tai jis ne vien mergų akyse turi trūkumą. Jei „Blesys“ kariuomenėj ir dar su tokiom varžytynėm, na tai jau geras turi būti arklys.

Aš dabar tik stebėjau ir galvojau, kaip čia sutapus, — kad aš ir mano žirgas kariuomenėj vienas kito būtumėm verti.

O kai pradėjau joti, tai pasirodo, kad „Blesys“ iš tikrųjų daug išmokęs ir gana gudrus. Tiesiog visai kitaip reikia pradėti. Tai vis mokslas. Reikia išmokti gana daug dalykų, kad galėčiau pasakyti arkliui ko noriu.

Man ir dabar reikia mokytis. Bet kartu tarnauti su savo žirgu visai gerai. Taip mus likimas suvedė atlikti savo prievolės Lietuvai.

J. Ž.

Paskutinis poligono meniškasis paradas

Sudieu Neri, Rūklos Ona,
Mes apleidžiam poligoną!...

Nuskambėjo atsisveikinamieji žodžiai, radio bangomis nuplaukė fanfarų maršo muzikos garsai ir... poligonas tuščias. Gaižiūnuose stovyklaujant ginklo broliai rugpiūčio mėn. 26 d. surengė paskutinį šiais metais meniškąjį parada.

bas vakaras, gerbiamieji radio klausytojai“, pakelia uždangą ir kariškas vaidinimas pradedamas. Pradžioje, trumpu pranešimu apibrėžiama 9 p. L. K. Vytenio pulko istorija, nes tą dieną jis šventė savo 15 metų sukaktį. Po to maršas ir meniškoji dalis.

Didžiausias ir aktingiausias ra-

susirinkusiems. O svečių buvo nemaža. Iš visų artimesnių kaimų suplaukė, sugužėjo, pradedant jauną, baigiant seną. Visi atėjo išgirsti lietuviško kareivio sukurtą meniškąjį žodį. O tas žodis, ši kartą, buvo stiprus. Tikiuosi nė vieno neapvylė.

Negalima nutylėti, kad visą radio programą įvykdė išimtinai tik kariai. Civiliškojo gyvenimo atstovų nebuvo. Ir kam jų reikia, jei mūsų gražioj ir darnioj kariuomenėje menininkų, nesigiriant, netrūksta.

Programai baigiantis lakūnas oru pasiuntė namiškiams laišką. Štai kai kurie to laiško posmai:
„Sveikas tėve, kaip tau sekas?
Tavo sūnus čionai šneka;
Ir tyriausiu širdies noru,
Sveikinimus siunčiu oru...“

Tu žinai juk — aš lakūnas,
Pliekiu priešus ten Gaižiūnuos;
Vaikau, šaudau, pikiruoju,
Su Anbuku mylimuoju...“
Arba:

„Rytmetis džiaugsmu pritvinkęs,
Aš lėktuvą pasikinkęs —
Tik: — Kontakt! Ir mes jau dviese,
Kaip bematant tuoj erdvėse...“

Ir skrido radio bangomis žodžiai į gimtas šiaudines trobas ir į aprūkusius miesto namus...

O ten, gimtojoj troboj, prie detektorinio radio priimtuvo susikūprinęs tėvas tik gūščiojo pečiais ir drebančiomis rankomis duodamas motinai ausines porino:

— Klausyk, motin, ką mūsų Jonas per radijušą šneka...

Motina pasiklausė, patūpčiojo, persižegnojo ir pasakė:

Klausosi radio programos Gaižiūnų poligone

„Akimirkos“ foto

Jau nuo ankstyvaus rytmečio buvo jaučiama kitoniška dvasia. Saulės nudeginti karių veidai norėtų šypotis, tačiau žvilgterėjus į tuštėjančias palapines, į rengimąsi palikti žalius Gaižiūnus, darosi nejauku, kažin ko gaila. Ne išlieto prakaito, ne gražiųjų Rūklos mergelių kariams gaila, ne... Jiems gaila sunkaus ir viliojančio tėvynės gynimo darbo, kulkomis nusėtų žaliųjų plotų, „kautynėse“ praleistų įtemptų valandų.

10 val. visos dalys, tvarkingai susirikiavusios, po atviru dangumi išklauso mišių. Karių rankomis berželiais apkaišyto altoriaus greitai nebeliks, nebeplauks jau šiais metais į dangų iš poligono žalios bažnyčios griausmingi „Pulkim ant kelių...“ aidai.

Pamokslas. Visi klausosi, tyli. Pamaldos baigiasi, kariai vedami pietų. Orkestrui grojant, kariai, kartu su viršininkais, pietauja. Po pietų poilsis, tylus rengimasis meniškajam paradiui, kurį gerbiamieji radio klausytojai turėjo progos girdėti.

17 val. prasideda radio programa. Sp. ir šv. skyriaus viršininkas plk. Šarauskas savo nuoširdžiu „la-

dio programai pasirengimas tenka jubiliatui — 9 pėst. pulkui. Neatsiliko ir kitos dalys, tačiau vytenininkai puikiausiai pasirodė. Už tai reikia padėkoti to pulko tyliam meno darbininkui Justui Tylai — kpt. Mašiotui.

Ar bereikia gražesnės dainelės, kaip „Žygis pro tėviškę“, linkmesnio feljetono už tankisto kalbą, kai skaitant iš juoko ašaros krito radio programos pasiklausyti

Gaižiūnų poligono radio programos dalyviai prie mikrofono „Akimirkos“ foto

Paleidžiamiesiems į atsargą žinotina

Žinome, kad kiekvienas karys, atlikęs karo prievolę, paleidžiamas kariuomenės rezervuosna (atsargon). Kariai, esantieji kariuomenės rezervuose, laikomi ataskaitiniais (atsarginiais). Jie turi nepamiršti, kad ir atsargoje būdami turi laikytis griežtos atitinkamų taisyklių nustatytos tvarkos, kaip ir kariuomenėje.

Apie visas atsarginiams privalomas atsargoje būnant taisykles čia nekalbėsiu. Pakalbėsiu tik apie tas, su kuriomis jau pirmomis dienomis ataskaitiniai turi susidurti. Ta pirmąją atsarginių varžta yra atsargos liudijimo vizavimas.

Atsarginiams tvarkyti taisyklės reikalauja, kad kiekvienas ataskaitinis 14 dienų laikotarpy nuo dienos iš kariuomenės paleidimo savo atsargos liudijimą vizuotų (užregistruotų) surašomoje įstaigoje (ats. liud. 29 psl. 8 p.).

Gyvenime tenka pastebėti, kad grįžusieji iš kariuomenės kariai įvertina šių taisyklių reikalavimus ir atsargos liudijimus vizuoja. Bet šią pareigą vykdant tenka susidurti su kai kuriais nepatogumais.

Daugiausia tokie ataskaitiniai patys savo liudijimus pristato į apskrities komendantūras. Daugumui jų tenka tuo būdu nueiti kelio ligi 60—70 km (Pav., Trakų apskr. nuo Onušio, Dusmenų). Užklauses tokį ataskaitinį, kodėl jis pats atvyksta ir būtinai į komendantūrą užvizuoti savo liudijimą, gauni atsakymą, kad taip jiems įsakyta (paaiškinta) jų viršininkų, atleidžiant į atsargą. Ar taip būva, ar ne — kitas klausimas, bet reikia skaitytis su faktu, kad taip būva. O tai yra netikslu. Be to, nesveikas dalykas ir štai kodėl:

1. Jau pirmomis atsargoje dienomis atsarginiai persistato sau šioje srityje lyg kokią netvarką, nenormalumą. Jis, kaip sakoma, stumdomas nuo Ainošiaus pas Kaipošių, nes atsargos liudijimai ne visose komendantūrose registruojami. Ir štai, jis be reikalo sugaišta laiką ir padaro didelę kelionę, nes turi grįžti atgal ir liudijimą užregistruoti savo valsčiaus savivaldybėje. Kiekvienam aišku, kad toks reiškinys nėra sveikas. Jis sukelia nepasitikėjimą viršininkais. Juk jis, vykdydamas pareigą, metė viską į šalį ir, nežiūrėdamas nei orą, nei tolimos kelionės, savo pareigą atliko. O štai jos vaisiai! Faktas, kad tai neigiamai veikia į kiekvieną individą, verčia jį pareigas atlikti pasyviai.

2. Ataskaitiniai įgauna blogą įspūdį apie karo įstaigas. Žiūri į jas neautoritetingai. Tačiau, kada jiems išaiškinama tikra būseną, jie nusigręžia į buvusius kariuomenėje jų viršininkus su pasyvumu. Šis reiškinys ar sveikas?! Visiems aišku, kad jis silpnina kariuomenės autoritetą.

3. Trukdo įstaigose-komendantūrose darbą. Juk atsilanko nemaža, o kiekvienam reikia išaiškinti būseną, kad bent iš dalies interesantą patenkintum.

Galima surasti ir daugiau pavyzdžių. Bet, manau, ir šie jau parodo iškeltą nenormalumą. **Reikalas reikalingas pertvarkyti.**

Kiekvienam kariui, leidžiant į atsargą, turėtų būti gerai išaiškinta rašydinimosi tvarka. Jiems turėtų būti išaiškinta, kad surašomųjų įstaigų vedėjų pareigas eina:

- valsčiuose — valsčių viršaičiai,
- miestuose — miestų burmistrai arba komendantūrų raštvedžiai ir
- Klaipėdos krašte: Klaipėdos mieste ir apskrity — Klaipėdos krašto komendantūros raštvedys, Klaipėdoje; Šilutės apskr. — kariuomenės rezervų ataskaitos vedėjas, Šilutėje (prie gubernatūros svetimų ir vizų skyriaus); Pagėgių apskr. — kariuomenės rezervų ataskaitos vedėjas, Pagėgiuose (prie gubernatūros svetim. ir vizų skyr.).

Išeina, kad visi atsarginiai, vyksta gyventi į valsčius, savo atsargos liudijimus turi vizuoti ne komendantūrose, o valsčių savivaldybėse ir vyksta į miestus (miestų teisėmis), miestų valdybose arba komendantūrose. Liudijimus pristatyti nebūtina patiems; juos gali nunešti ir kitas asmuo.

Pusnis

Du ryšininkai atliekamu laiku poligone
Karpavičiaus

— Stebuklai, tėve, daugiau nieko... Ir ką, sakau, iš jauno žmogaus nepadaro toji kariuomenė...

O radio priimtuvas pliekė:
„... Tai matai, tėveli senas,
Kokiom godom mes gyvenam;
Ar tai žemėj, ar tai ore
Linksmas, džiaugsmo kiek tik
[nori...“

Truputį nuklydau į tėviškės idiliją. Atleiskite, bet šiaudinėse trobose juk taip ir vyksta?...

Dvi transiacijos valandos baigėsi. Poligono viršininkas plk. Vitkauskas atsisveikino su kariais, padėjo už nuoširdžią ir drausmingą tarnybą, o į atsargą vykstantiems palinkėjo sėkmingiausio gyvenimo.

Į tą nuoširdžią poligono viršininko padėką ir pagyrimo žodžius iš tūkstančio krūtinių išsiveržė vieningas šūkis: Tėvynės labui!

Po to, Vilniaus daina, Tautos himnas ir visi skubiai išsiskirstė, nes reikia rengtis žygiui — palikti žalius Gaižiūnų plotus, mielą Nerį.

VI. Burkauskas

Atostogininkas

Tyliame, ramiame kaimo gyvenime kario atostogininko pasirodymas yra didelė naujiena. Namiškiams džiaugsmo, o apylinkei smalsumo. Suprantama, kodėl šiandien karį visi taip gerbia.

Štai dar prieškariniais rusų laikais mūsų kaimą irgi aplankydavo kariai atostogininkai. Bet įspūdis buvo visai kitoks, kaip dabar. Viena motutė, sulaukusi savo sūnaus, taip išsitarė:

— Rodos, ir dvejus metus nemačiau, ir iš Sibiro parvyko sūnelis, bet netraukia manęs prie jo ir gana, lyg ir baukštausi tų drabužių, kazokas, maskolius ir tiek.

Ir elgdavosi atostogininkai negarbingai: girtaudavo, sfausdavo po apylinkę, namiškiams ir kaimynams visokių niekų į ausis pripasakodavo, su mušekomis susidėdavo.

Teko ir man šiomis dienomis susidurti su atostogaujantiu artilerininku. Įdomu buvo iš arčiau pažvelgti, kaip jaučiasi karys atsidūręs už rajono ribų saviškių, artimųjų tarpe. Juk nei jį čia budri viršininko akis seka, nei taisyklės, statutai varžo.

Šventadienio popietę atostogininkas pasirodė miestelio aikštėje. Tuoju, žinoma, visų akys nukrypo į jį.

— Ar išlaikys jis dabar garbingam kario vardui įgyti egzaminus? — pamaniau ir ėmiau sekti.

Būriai jaunų vyrų apspito karį. Sveikinimasi, rankų paspaudimai, klausinėjimai ir vėl klausinėjimai:

— Kodėl į mokomą nesiprašei?

— Kelis arklius šeriate?

— Kaip stori sviediniai?

— Ar iš tiesų tie statutai netaip sunkūs?

— Argi rikiuotėje, iš tikrųjų, rūkyti negalima? — teiraujasi būsimasis naujokas.

— O artilerininkams žąsies žingsniu irgi reikia eiti? — klausia vėl kitas.

Atostogininkui čia iš tiesų nelengva. Klausimai kartais gana naivūs ir geras artilerijos žinovas turėtų pakraipyti galvą, kaip tiksliau ir suprantamiau atsakyti.

— O jei iššovus pabūklas nesujudėjo, tai ar gali kitas sviedinys pataikyti į tą pačią vietą? — klausia jo.

Ir klausia nejuokais: kaimo vyrai šitą reikalą nori žinoti, jie porą savaičių dėl to ginčijosi ir štai jis, artilerininkas, autoritetas, turi čia tarti žodį: kaip pasakys — taip ir yra.

Ir aiškina atostogininkas apie trajektoriją, bušuolį, kampį, lygį, mechanizmus, lafetą ir sviedinių rūšis. Ilgai ir nuosekliai tiek, kiek jis žino, kiek nuo pavasario patyrė.

Jo žodis yra šventas, tą supranta jis gerai ir todėl išvadose yra labai atsargus.

— Palauk, palauk, o ar teisybė, kad šaujant reikia išsižioti? — įsiterpia kitas.

Paašškinti reikia ir tam. Atvirksčiai, pamany, kad nieko nežinai.

Svečiuose irgi nuo atostogininko nenuleidžia akių.

— Tik imk, Joneli, tik valgyk, štai dar šitą pyragaitį. Ten juk negauni, — ragina prisimygusi geraširdė tetulė.

— Dėkui, aš jau beveik sotus. O valgis ir ten, tetulytė, gardus ir sotus — atsikalbinėja atostogininkas.

Tetulytės veidas apsiniukia: ji taip gardžiai gamino, o dabar, girdi, ir ten gardu ir sotu. Supranča tai ir atostogininkas, jis griebiasi paguosti ir šeiminkę.

— Iš tiesų, puikūs pyragaičiai, krautuvėje tokių negausi, valgio permaina, taip sakant, labai naudinga.

Mandagumo pareiga atlikta. Bet reikia ir pagundai atsispirti, normą žinoti.

— Na, išgerk, Joneli, štai dar alučio,

— Ne, negaliu, labai dėkui.

Tai tau kareivis! — įsikiša šeiminkas, buvęs rusų „ratnikas“ (atsarginis), — mes tai prie rusko statines išgerdavome. Kareiviui kas — duoda — imi. Kariuomenėje nesvarbu.

— Oi, labai svarbu, dėde! Saiką visur reikia žinoti, ypač kariuomenėje. Alus, tiesa, puikus, bet dėkui, labai dėkui, — griežtai pareiškia artilerininkas. Atsargos „ratnikas“ iš jo veido supranta, kad raginimas čia yra bergždžias dalykas. Jis palinguoja galva ir taria patsai sau: — Keičiasi, oi keičiasi laikai...

Sodžiaus gegužinė. Sukasi pievutėje poros, muzika prašmatniai groja visokias melodijas. Tik štai išsyk pasigirsta maršas.

— Kas gi čia dabar? — susirūpina publika. Maršą groja sodžiuje tik žymiam asmeniui pasitinkant arba kai muzikantai nori gauti kokį litą iš svečio.

Šiuo atveju artilerininkui pagerbti jie sugrojo maršą.

Mandagiai nusilenkęs, veda atostogininkas gražuolę šokti. Šoka jis be azarto, be paikaus kraipymosi, lingavimų, bet atlašus, judrus ir linksmas.

— Tai bent supliekėme smagiai, — giriasi gražuolė draugėms, kai atostogininkas, pašokinęs atvedė ją į jos vietą ir, mandagiai padėkojęs, nuėjo.

Gegužinėje vyrų tarpe kyla nuomonių pasikeitimas. Sodžiaus vyrai tokiais atvejais nenusileidžia priešui, kartais prieinama net ir prie kumščių.

— Jis, varlės koja, man dar ginčys, pienburnis tas, .. žandus suaižysiu į šipulius! — piktinasi kažin koks bernas.

— A, jau tau nepasiduosiu, — atsikerta tasai, kuriam žada žandus suaižyti.

— O kaip čia linksmas pas jus, — taria prisiartinęs atostogininkas.

— Vistiek nedovanosiu! — rūstinasi vyras.

— Tai atiduok man, aš užmokėsiu, susitaikinkim, — kalba atostogininkas.

Vyrai ima šaipytis, kerštininkai nežino ką besakyti.

— Tai ko tylite? Jei jau nekalbate, tai nors uždainuokime, — ragina artilerininkas ir pats skambiu balsu pirmas užtraukia:

„Išrinko mus jaunus iš viso jaunimo“. Pyktis ir kerštas dingsta, jie pralinksmėja, pasigirsta skambi daina. Pikti žmonės dainų neturi, — sako sena partalė. Atostogininkas čia savo darbą atliko ir pirmiau buvę priešai draugiškai spaudžia jam ranką, kad taip gražiai sutaikė.

— Turime, vyrai, priešų kitur. Jei reiks, su jais ir kariausime, o savo tarpe rietis negražu, — sako jiems atostogininkas.

Kai matau mūsų žaliajam kaime atostogaujanti šaunų karį, tai pagalvoju, kad čia yra kuo džiaugtis ne tik namiškiams, kaimynams, bet ir mūsų tautai.

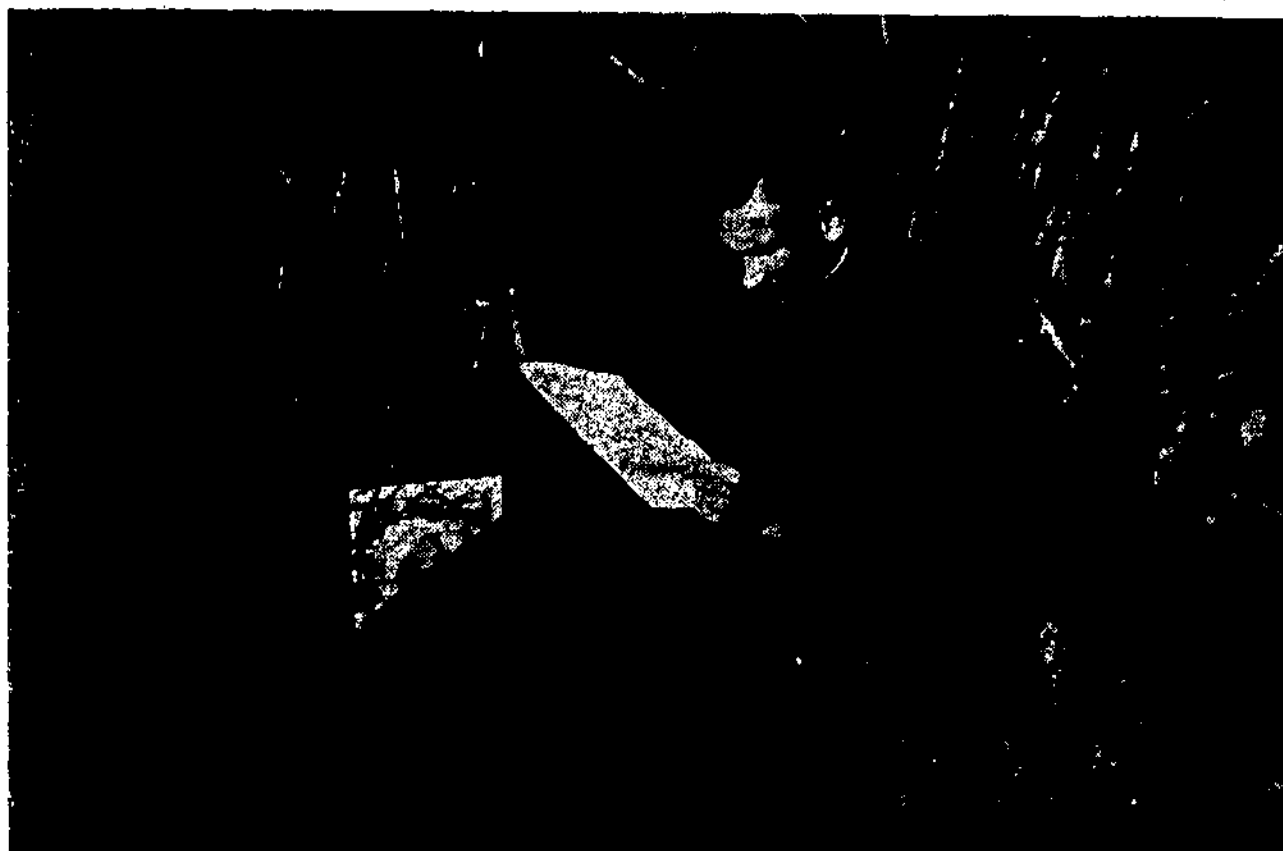
Henr. Vingėla

Nuosekliau skaitykime „Kari“

Laikraščių skaitymas dažnai būna nenuoseklus, be nuoširdumo, be ypatingo dėmesio. Čia iš dalies kaltinime redaktorius dėl medžiagos parinkimo, bet daugiausia kalti čia bus patys skaitytojai. Šiuo kartu tekalbėsiu „Kario“ skaitymo reikalu.

„Karys“ vispusiškai atitinka kariuomenės laikraščio reikalavimus. Nesuklysimė jį pavadinę ne laikraščiu, bet savaitiniu karių žurnalu, arba kariuomenės reikalams paskirta savaitine enciklopedijėle, kur metų gale gaunasi puikus didelis, storas „Kario“ komplekto tomas. „Karys“, išskyrus kroniką ir dar šį tą iš smulkmenų, medžiaga nesėstanti, kas svarbiausia skaitytojui dėl nuoseklaus „Kario“ skaitymo ir paskirų nr. nr.

„Karys“ — geriausias draugas vasarą

Alg. Vingrio foto

ir komplektų saugojimo. Šių metų I-mo pusmečio nr. nr. turi būti tvarkingai sudėti, arba jau įrišti, kaip I-mo pusmečio nr. nr. arba palaukti Naujų Metų ir įrišti į vieną tomą.

Šiandien visa mūsų tauta yra užsidegus kariškojo rengimosi ūpu, ypač besimokąs ir tolygus jaunimas. Taip pat šiandien neperdaugiausia turime pasirengę ir tam reikalui vispusiškos literatūros. Šiandien tik kuriame, tą spragą stengiamės užkišti. Šiuo atžvilgiu turime būti dėkingi vyr. št. spaudos ir šviet. skyriui. Jų leidiniais šiandien mes guodžiai naudojames. Jų leidžiamas ir „Karys“, kuris daugumoj mūsų skaitytojų nėra tinkamai skaitomas. Teko man matyti (dažnai pas gimnazistus): gauna „Kari“, perverčia puslapius, perskaito paraštes po paveikslais, perskaito kelių straipsnių antraštes, daugiausia dar keletą eilučių vieno kito straipsnio („Kuprinės pabiras“ nuo pradžios iki galo visucmet po kelis syk perskaito) ir baigta su tolimesniu „Kario“ skaitymu. Čia ne skaitymas, bet netinkamas laiko naudojimas. Stropus ir rūpestingas skaitytojas perskaito „Kari“ nuo pirmo puslapio iki paskutinio. Svarbiuosius straipsnius, dažniausiai de-

damus pirmuosiuose laikraščio puslapiuose, net po kelis sykius, pastudijuodamas, palengva apsvarstydamas kiekvieną autoriaus pareikštą mintį.

Jeigu taip skaitysimė „Kari“, patys pastebėsime, kad mes kaip tai nepastebimai, paslaptinai pradėsime labiau susigyventi su kariška dvasia, arčiau sueiti su kario drausmingu ir atsakingu gyvenimu.

Aš patariu dar taip: rašyti „Kario“ skaitymo nedidelį konspektėlį, turėti pažymėjimų knygutę, kurioje rastusi visų svarbiausių straipsnių suglaustai aprašytas turinys — reikiama skaitytojui medžiaga, kad, reikiant, galėtų negaišaujant pasinaudoti.

Su kariško rengimosi dvasia šiandien labai aukšti yra susiję mokyklų mokytojai ir jų auklėtiniai, tat jiems šie užrašėliai labai praverstų. Jau pastebėjau pas daugelį prad. mokyklų mokytojų ir gimnazistų šią priemonę panaudojant. Šitoks „Kario“ skaitymas bus nuoseklus ir vispusiškai naudingas įvairaus išsilavinimo skaitytojams.

Reikia pažymėti, kad šį reikalą gerbiamieji „Kario“ leidėjai seniai pastebėjo ir pasistengė skaitytojams patarnauti, išleisdami įdėtų „Kary“ straipsnių katalogą, kurio pagalba greit suieškomi reikiami straipsniai „Kario“ komplekte. Ši knygutė tekaunoja tik 10 cnt. ir vadinasi — „Mūsų karų ir kariuomenės istorija „Kary“.

Šiuo savo rašiniu labiau noriu suįdominti mokslivius, kurie gal daugiausia serga „Kario“ nemokėjimo skaityti liga, kolegas studentus ir, žinoma, visus kitus, gerbiamus „Kario“ skaitytojus, kurie iki šiol skaitė „Kari“ nenuosekliai. Juk tik „Karys“ prieinamausia ir vertinga medžiaga kaimo berneliui ir miesto inteligentui karinio rengimosi ir kariškos dvasios auklėjimosi atžvilgiu.

Stud. Alg. Klemčiūnas

Prad. mok. mokytojų stovykla Rambyne

A. Tatarėlio foto

Šiurpulingai žuvo pirmasis civilinis lakūnas

Rugpiūčio 26 d. — didžioji gedulo diena dar jaunai Lietuvos civilinei aviacijai ir mūsų kraštui. Tragiškai suglaudė sparnus lakūnas Vaclovas Juodis dar taip daug galėjęs ir tiek vilčių teikęs.

1906 m. gimė jis Makilių km., Aluntos valsč., Utenos apskr. Utenoj baigė prad. mokyklą ir vėliau įstojo į Utenos progimnaziją ir Ukmergės valdžios gimnaziją.

1924 m. gimnaziją baigė ir stojo į Vyt. Didžiojo universitetą, technikos fakulteto architektūros skyrių. Kaune jį sukimū išlygina, vertikaliai pikiruoja žemyn ir pagaliau įeina civilinių lakūnų. Būdamas studentu, lanko Lietuvos Aero Klubo surengtus aviacijos teoretinius kursus, juos baigia ir 1932 m., būdamas neturtingas, iš mažos savo algos pradeda savo lėšomis mokytis skraidyti. Rudenį jis baigia III LAK civilinių lakūnų grupėje lakūno mokslą ir gauna civilinio lakūno vardą.

Prieš tris metus baigia universitete visus egzaminus ir turi pradėti rengtis diplominiam darbui — projektui inžinieriaus vardui gauti. Tačiau jis visas jėgas ir visą darbą aukoja aviacijai ir jos idėjoms. Jis žino, kad gyvenime iš aviacijos jis negali turėti jokios apčiuopiamos naudos, tačiau aviacija jam viskas.

1934 m. LAK visuotiniame susirinkime jis išrenkamas didele balsų dauguma klubo generaliniu sekretoriumi. Jis dirba ir dirba, pasirodydamas tik aerodrome skraidymuose.

1934 m. rugpiūčio 26 d. buvo civilinių lakūnų skraidymo sezono baigimas. Beveik visi lakūnai susirinko su draugais ir pažįstamais į aerodromą.

Viens po kito kilo, atlikinėjo vyr. lakūno priežiūroj aukštojo pilotažo pratimus.

Atėjo Juodžio eilė skristi. Kaip visuomet, šypsodamas jis vikriai įlipa į lėktuvą. Ūpas geriausias. Ore atlieka eilę figūrų ir tupia. Vėl pareiškia norą skristi.

Praskrenda su vyr. lakūnu, jo kontrolėj atlieka aukštojo pilotažo kai kuriuos numerius ir tupia. Dabar jis vėl kyla, lėktuvą pats vienas valdo, į priešakinę tuščią sėdynę paima klubo narį sklandytoją Steikūną, 19 m. amžiaus.

1100 m. aukštumoje jis meta lėktuvą suktukan, švariai išlygina. Kiek praskridę, vėl daro suktuką. Po dviejų apsisukimų išlygina, vertikaliai pikiruoja žemyn ir pagaliau įeina į skridimą aukštyn ratais.

Lygiai gražiai jis slenka aukštelninku beveik lygiagrečiai su žeme. 500 m aukštumoje mašina kryptelėja, apačioje esantieji mato, kaip susiraito abu sparnų galai ir po sekundės lūžta ir plevėsudami apgula lakūno Juodžio sėdynę ir jį uždengia.

Sulūžusiais sparnais „Anbo II“ didėjančiu greičiu artėja žemėn. 150 m aukštumoje Steikūnas iššoka, parašutas atsidaro ir laimingai leidžiasi. Čia pat pro lūžusius ir byrančius sparnus iš sėdynės prasimuša ir lakūnas Juodis.

Jis šoka, ore lekiantį pagauna vairai ir užkabina. Uodegoj velkamas ir sužeistas artėja prie žemės. Lėktuvui kryptelėjus ore, atsipalaiduoja, nukrinta ir puola iš 30 m aukščio. Parašutas pradeda tik skėstis ir Juodis visu greičiu įsikerta kniūpsčias žemėn. Jis mirė tuoj.

Šviesus drąsaus, gabaus ir daug žadėjusio lakūno ir draugo atminimas mums neužmirštamasis.

J. Dovydaitis

NETEKOME DRAUGO

Liepos 30 d. mirė „Kario“ bendradarbis Zigmas Bartaška, gimęs 1918 m. lapkričio 15 d. Širvintuose.

Įstoja į gimnaziją 1929 m. Lankė širvintų vidurinę mokyklą. Vėliau persikėlė mokytis į Kauno „Aušros“ berniukų gimnaziją, IV klasę. Mokėsi neblogai, bet vėliau, susidėjęs nepalankioms aplinkybėms, teko palikti gimnaziją ir privačiai mokytis.

Velionis domėjosi spauda ir bendradarbiavo „Kary“ ir kituose laikraščiuose. Buvo uolus galvosūkių sprendėjas ir net keletą kartų laimėjo dovanų. Mirė plevritu.

Ilsėkis, drauge, ramybėje!

V. Paliušis

ATS. KARIAI — PAVYZDINGI ŠAULIAI

Panevėžys. Vietos šaulių būriai turi nemaža šaulių ir atsargos karių, kurie čia laikomi pavyzdingiausiais šauliais. Žymėtina, kad mieste ir apylinkėje, grįžtantieji iš kariuomenės kariai, tuojau visi stoja į vietos šaulių būrius ir aktingai pasireiškia šauliškam darbe.

Alg. Rūst.

RENGIASI I KARIUOMENĖ

Sudargas. Beartėjant naujokų šaukimui, vietiniai vyrai jau subruzdavo rengtis kariškam gyvenimui. Būsimieji naujokai eina pas atsarginius, teiraujasi apie karo tarnybą, laipsnius kariuomenėje, drausmę ir perkasi statutus. Daugumas jų yra šauliai ir bent paviršutiniškai jau moka rikiuotė. Šaukiamųjų tarpe yra keletas ir labai taiklių šaudytojų, laimėjusių šiemet per šaudymus prizus.

Didžiausio nerimo šaukiamiesiems sukelia, kad kartais naujokų ėmimo komisija nepripažintų netinkamais, ligotais. Kad ir tinkamumas bei sveikata nepareina nuo šaukiamąjo valios ir noro, bet vis dėlto nemalonu yra paskiau girdėti:

— A, jį į rezervą paskyrė. Į kariuomenę ima tik rinktus, ką veiks su tokiu.

— Oi pasikeitė laikai! — linguoja galvas seniai, besiklausydami būsimųjų naujokų kalbų.

„KARYS“ MYLIMAS SVEČIAS IR NAMIE

Malėtų apylinkės atsargos kariai gausiai stoja į šaulius ir JSO klubą. Be to, patys skaito ir platina „Kari“, „Trimitą“, „Mūsų Vilnių“. Labiausiai mylimas „Karys“. Jo atskiri numeriai saugomi, o metų gale susiuvami į komplektus, nes jame esanti medžiaga nesėsta.

Grįžusieji atostogų kariai savo namiškiams lauktuvių parveža po keletą egzempliorių spaudos ir švietimo skyriaus išleistų knygučių „Laisvės Keliais“ ir „Tėvynės Sargyboje“. Jaunesnieji po kelis kartus jas net nepasidalydami skaito.

Vyrai, kuriems netrukus reiks vykti į kariuomenę, stengiasi jos gyvenimą pažinti: studijuoja statutus, ginklų rūšis, mokosi rikiuotės.

Buvę kariai ugniagesiai ir toliau kovoja su ugnimi: stoja į miestelio savanorių ugniagesių komandą.

Vietos parapijos kapinės yra palaidoti trys kariai. Kaip visos kapinės, taip ir karių kapai iki šiol yra apleisti. Reiktų jais susirūpinti ir aptaisyti.

A. Umbrasas

„TĖVIŠKĖS ŽEMĖJ“ — VYTAUTO PARKE

Rugpiūčio 26 d. šaulių eksperimentinis teatras Vytauto parke, Vilniaus Geležinio Fondo dienos proga, suvaidino pritaikytą tai dienai veikalą: „Tėviškės žemėj“. Veikalas, vaizduojąs vienos lietuvių šeimos gyvenimą paliai administracijos liniją, jos kovas su lenkais ir Vilniaus ilgesį, publikai labai patiko. Artistai vaidino gerai. Pažymėtina, kad įėjimas buvo neapmokamas, tik su Vilniaus pasais, įsigijant vietoje pasą ženklelį.

J. Brnsks

PRIE „MŪSŲ KARŲ IR KARIUOMENĖS ISTORIJS“ „KARYJE“ (NR. 21 PRIEDAS)

Spausdinant bibliografiją „Karų dalyvių biografijų ir nekrologų“ skyriuje praleista 7 karių pavardės, būtent:

Bulka, V. viršila (*Dilka, P.*) 33/241.

† G u k a u s k a s, S. kapelmeisteris (*Algirdėnas*) 30/839.

Guliakas, S. viršila (*V. D.*) 33/383.

Gužas, J. kapelmeisteris 33/204.

† J a n a v i č i u s, K. inž. mjr. (*Polileika, K.*) 33/476.

Papečkys, J. ats. plk. ltn. 26/217.

† R a d z v i c k a s, P. ats. plk. prof. (*St.*) 31/798.

A. R-as

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

VILNIAUS ŽYGIO DIENA DALYSE

Rugpiūčio 26 d., minint mūsų kariuomenės žygį į Vilnių ir Vilniaus geležinio fondo dieną, ir kariuomenės dalys ją atitinkamai ir kukliai paminėjo. Dalyvavo pamaldose, o po pietų buvo laikomos kareiviams paskaitos apie Vilnių ir pabrėžta Vilniaus geležinio fondo reikšmė. Taip pat platinta tarp karių, ypač tarp jaunųjų, kurie iki šiol dar nebuvo spėję įsigyti, Vilniaus pasai ir ženklai.

Po paskaitų kariai klausėsi radio programų iš poligono.

GUSARŲ ORKESTRO KONCERTAS

Rugpiūčio 26 d. Plungėje, Aušros salėje, gusarų pulko orkestras, grįždamas iš Palangos po sezono, koncertavo ir vaidino humoristinę muzikalinę operetę „Dumplius kompozitorius“.

Toks kariškojo orkestro plungiečiams siurprizas buvo bene pirmą kartą padarytas. Tik gaila, kad nedidelė salė ne visus norinčius koncerte dalyvauti galėjo patenkinti. Daugumai teko iš lauko klausyti koncerto. Buvo atvykęs ne tik visas Plungės elitai, bet ir šiaip visuomenė. Siekė per 500 žmonių. Nieks negailėjo 1 ar 2 litų, kad tik galėtų patekti. O nemaža buvo tokių, kurie net iš artimesnių ir tolimesnių kaimų buvo atvykę.

Kaip publika neapvyly rengėjų, taip ir jie neapvyly jos. Abi pusės duosniai atsilygino. Nors koncertas nebuvo gausus dalykais, bet užtat juos išpildė darniai, švelniai ir tiksliai. Jie atsilygino ne kiekybe, bet kokybe, kurie galėjo pilnai patenkinti dudų orkestro mėgėjus. Toks atlikimas labai patiko publikai. Net kiekvieną dalyką ryžosi bisuoti. O paskutiniojo vis dėlto nepaliaujamu plojimu ir bisavimu privertė pakartoti antrąją pusę — operos „Pensionata“.

Toliau ėjo operetės vaidyba. Gerai koncerto nuteiktos publikos ji ne tik neapvyly, bet įdėjo ir savo įnašą į visą programą, nes dar padidino visų nuotaiką ir simpatijas rengėjams. Operetė, nors verstinė, bet sumaniai kapelm. Lia-chavičiaus operuota tiek iš muzikalinės, tiek ir vaidybinės pusės lietuviškon maudon, suvaidinta irgi pačių muzikantų visiškai vykusiai. Šamojinga ir juokinga muzika ir vaidyba, nors ir rimčiausią žiūrovą verste vertė socialiai pasijuokti. Paskutinę jos sceną net turėjo pakartoti.

B. Jablonskis

MOTERIS RŪPINASI LIGONIAIS

Neseniai 7 p. p. karininkų žmonos parodė gan didelę meilę ir nuoširdų motiniškumą pulko sergantiems kareiviams. Pulko ligoninei nupirko ir paaukojo keletą gražių ir brangių virintam vandeniui laikyti ir gerti grafinų, šlifutų stiklinių, gėlėm laikyti gražių indų, visiems ligoninės langams pridengti pusšilkinės medžiagos užlaidėlius ir t. t.

DIDI IR GARBINGA VYTENININKŲ SUKAKTIS

Rugpiūčio 26 d. vytenininkų šeima minėjo garbingą savo pulko gyvavimo 15 metų sukaktį labai išsisklaidžiusi: vieni — poligone, kiti Vilkaviškio įguloje, o treči, daugiausia jauni vytenininkai, Marijampolėje. Paskutinieji sukaktį pradėjo iškilmingomis pamaldomis įgulos bažnyčioje.

14 val. kareivių rūmų salėje buvo iškilmingoji šventės programa su paskaita. Čia reikšmingą įžangos žodį į vytenininkus pratarė plk. lt. Civinskas. Po to, kpt. Miecevičius gana vaizdžiai ir išsamiai apibrėžė pulko istoriją. Žuvę už laisvę didvyriai pagerbiami susikaupimo minute.

Be to, gerbiamas prelegentas čia pat paminėjo ir apibrėžė garbingo Lietuvos kariuomenės žygį į Vilnių 14 metų sukakties reikšmę. Po to, neturintieji Vilniaus pasų ir ženklelių, galėjo jų čia pat įsigyti. Greičiausiai nuo šiandien nėra nė vieno vytenininko be Vilniaus paso.

Taip pat vytenininkai nekantriai laukia ir savo trumpos rašytos istorijos — „Vytenininkų Kario“.

Vytenininkų Paulius

IŠVYKO ŠVIETIMO VADOVAS

Iš 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulko perkeltas tarnybos la-bui į Karo mokyklą kpt. Kazys Ališauskas.

Kpt. Ališauskas įstojo į pulką savanoriu 1919 m. sausio 15 d. Netrukus buvo paskirtas į karą mokyklą, kurią baigęs vėl atvyko į 2 pėst. pulką. Pulko eilėse dalyvavo visuose nepriklausomybės kovų žygiuose ir dirbo iki šių dienų. Už drąsų ir sumanų vadovavimą kantynėse kpt. Ališauskas apdovano-tas Vyčio kryžiaus V laipsnio ordinu.

Kpt. Ališauskas

Be savo tiesioginių pareigų, kpt. Ališauskas 1921 m. sausio 28 d. buvo paskirtas pulko švietimo komisijos nariu, o nuo 1923 m. vasario 6 d. švietimo komisijos pirmininku. Vėliau, panaikinus švietimo komisijas, tapo švietimo vadovu. Tuo būdu nenuilstamai per dvyliką metų vadovavo pulko švietimui. Ne vadovavo, bet tikriau sakant, pats švietė: lėkė daugybę įvairių paskaitų kareiviams, rūpinosi puikiai mokslinimu, organizavo kareivių teatrus, pasilinksminimus, rūpino kino seansus, vedė kareivių biblioteką ir t. t.

Už nuopelnus kpt. Ališauskas apdovanotas D. L. K. Gedimino IV laipsnio ordinu. Kiti jo pasižymėjimo ženklai: savanorio medalis, Lietuvos Nepriklausomybės medalis, Lietuvos Nepriklausomybės medalis.

Reikia pažymėti, kad kpt. Ališauskas bendrabarbiavo „Karyje“ slapyvarde „Algirdėnas“, rašydamas iš pulko gyvenimo ir šiaip įvairių straipsnių.

Dėkingi kpt. Ališauskui už didžias pastangas švietimo srityje, algirdininkai linki jam sėkmingai dirbti Tėvynės gerovei naujoje vietoje.

VI.

TRANSLIAVIMAI IŠ POLIGONO VISUS PATRAUKIA

Marijampolės apylinkės ūkininkai ir jaunimas labai domisi transliavimais iš poligono. Šventadieniais jie renkasi pas savo kaimynus, turinčius aparatus ir klausia:

— Nu, ką šiandien iš poligono šneka?..

— Ar jau šiandien bus girdėti iš poligono?..

Dažnai būna panašūs klausimai.

Kitus kaimiečius linksmi mūsų kareivėliai tiek nustebina ir pradžiugina, kad daugelis pasiryžta patys įsitaisyti radio.

— Rudeniui tai jau tikrai turėsiu radio, galėsite pas mane pasiklausyt, — sako kai kas. Tokie linksmūs transliavimai čia sutinkami su džiaugsmu.

NORS IR NESENIAI ATVYKO, BET DARBO TURI

Šiais metais Tauragėje butegeidininkai gesino tris didelius gaisrus. Paskutinis gaisras buvo rugpiūčio 24 d. apie 14,30 val. Tuo laiku Tauragėje ir jos apylinkėje siautė smarki audra su perkūnija. Už 5 km nuo Tauragės pasirodė dūmų kalnas ir pradėjo degti. Už 10 min. pulko ugniagesiai pasileido į nelaimės vietą. Nuvykę rado nestipraus Dabkiškių km. ūkininko Stasiulio bedegantią jaują, kurioje buvo sukrautas jo visas vasaros laimikis. Atvykę gaisrą tuoj sumažino ir minimam piliečiui paliko dar šiek tiek javų duonutei ir pasėliui.

Po pulko ugniagesių, už 45 min. atvyko ir miesto ugniagesiai, bet pačiam ūkininkui prašant pulkas neišleido. Viena, kad buvo beveik užgesinta, antra, kad nuskriaustajam būtų tekę miesto ugniagesiams sumokėti 50 litų už atvykimą ir dalyvavimą, ir trečia, kad netolimai buvo antras gaisras, taip pat perkūno įtrenktas. Nuostolių padaryta apie 1000 lt. Namas neapdraustas. Ugniagesių k-dai vadovavo prityręs, darbštus ir sumanus ugniagesyboje, ugniagesių k-dos v-ko padėjėjas ūkio kuopos virš. Kazimieras Guiga, kuris šiais metais, kaip senas, uolus ir daugely gaisrų dalyvavęs apdovanotas „Artimui pagalbon“ medaliu.

Sanit. pusk. M. Grinius

PUSKARININKIŲ PRIZINIS ŠAUDYMAS

Paskiausiai prasidėjo visiems 7 p. p. likt. pusk. prizinis šaudymas. Iš viso šaudymo pratimų yra, 8 iš kurių jau atlikti 6. Be to, kiekvienas šaudymas atliekamas įvairiose padėtyse ir įvairiam atštume. Šaudymo pratimai duoda gan gerus rezultatus, nes po kiekvieno šauliai gauna po 100 ir daugiau taškų. O pusk. šauliai stengiasi vienas antrą nu-konkuruoti, nes, kiek girdėtis, bus duodami trys prizai. Už 2 — 3 savaičių pamatysim kas laimės.

TAISOMA ESTRADA

Nors dar laiko turim nemažai iki įvairių iškilnių, tačiau matyti visur rengimasis. Ir Petro Vileišio aikštėje esančioji estrada gusarų pulko karių taisoma ir iš naujo perdažoma. Aplinkui gražiai apdėda velėnomis, kad būtų malonesnė ir gražesnė vietą paradui priimti. Be to, paliai estradą nužvyruojamas kelias, kuriuo teks žygiuoti kariuomenės daliniams atiduodant vyriausybei pagarbą.

A. St-čius

GEDIMINININKAI TIK LAIKINAI STOVI UKMERGĖJ

Rugpiūčio 25 d. 1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas iškilmingai minėjo savo 16 metų gyvenimo sukaktį. Šventės išvakarėse visose kuopose buvo laikomos paskaitos apie pulko karžygius ir kovas dėl Lietuvos nepriklausomybės.

10 val. ryto pulkas išsirikiavo aikštėje, kur buvo atlaikytos pamaldos. Po pamaldų pulko vadas plk. Reklaitis pasakė gražią kalbą, pabrėždamas, kad Ukmergėj yra tik laikina pulko vietovė, — pulko tikroji vietovė turi būti jo gimtinėj, Lietuvos sostinėj Vilniuje. Po to, pulkas praėjo iškilnės maršu.

12 val. naujose kareivinėse buvo suruošti bendri pietūs, kurių metu pasakyta daug nuoširdžių kalbų.

Pažymėtina, kad ukmergiečiai, pagerbdami pulką, šventės proga savo namus papuošė tautinėmis vėliavomis.

1 PĖST. PULKO UGNIAGESIAI GESINA GAISRUS

Rugpiūčio 24 d. apie 22 val. Ukmergės apylinkėje siautė smarkus lietus su perkūnija. Staiga, apie 5 km nuo miesto, pasirodė didelė pašvaistė. Tuoj sirena buvo sušaukti kariai — ugniagesiai, kurie nusiskubino gelbėti degančio turto. Didelis atstumas ir stoka greitų susisiekimo priemonių sutrukdė kariams laiku atvykti prie gaisro. Kai kariai atvyko į gaisro vietą, ugnis buvo labai smarkiai įsigalėjus, todėl gesinimo darbas buvo labai sunkus. Bet kariai energingai ėmėsi darbo ir gaisrą greit likvidavo.

Meldutis

ULONAI PAGĖGIUOSE

Ulonų dalinys, stovėdamas Pagėgiuose, rugpiūčio 19 d. surengė raitų rungtynes — konkūrus. Pagėgiškiai, anksčiau matę gusarus, su dideliu įdomumu rinkosi į aikštę, spėliodami kaip pasirodys ulonai. Pasitaikęs gražus oras, o taip pat ulonų pulko orkestras sutraukė didžiulę minią žmonių. Į sportą buvo atvykęs ulonų p. vadas mjr. Kraunaitis, visa žymesnioji visuomenė ir garbingas svetys p. M. Jankus.

Programa prasidėjo puskarininkių užjojimu. Reikėjo nugalėti 8 kliūtis 1,5 m pločio ir iki 1,30 cm aukščio. Pirmąją vietą laimėjo v. p. Gauronskis, II vach. Vaitkus ir III vach. Čmyras.

Toliau šoko karininkai. Kliūtys 8 iki 2 m pločio ir 1,30 cm aukščio. Pirmąją vietą laimėjo j. ltn. Žemaitis, antrąją j. ltn. Plaušinitis ir trečiąją j. ltn. Šperbelis. Labai įdomus buvo karininkų barožinis užjojimas. Reikėjo nugalėti tris kliūtis. Pradinis kliūčių aukštis 1,30 cm. Konkuruojant tarp savęs, j. ltn. Kukta ir j. ltn. Šušinskas peršoko 1,60 cm aukštį.

Po šokimų prasidėjo dūrimas, kirtimas ir džigitavimas. Čia pasirodė mūsų miklūs ulonai — kaip vietos žmonės vadinama „kazokai“. Džigituojant tarp žmonių kilo entuziazmas ir buvo sulaukta daug plojimų. Viskas buvo be galų įdomu, o daug kas matyta tik pirmą kartą. Per konkūrus tvarką palaikė vietos šauliai. Įėjimas buvo neapmokamas.

Konkūrai žmonėms padarė didelį įspūdį. Vokiečiai irgi stebėjosi mūsų raitininkais.

Ziūrovas

ULONŲ ORKESTRO KONCERTAS PAGĖGIUOSE

Rugpiūčio 19 d. ulonų p. orkestras surengė koncertą. Į koncertą prisirinko pilna salė žmonių. Koncertas pavyko labai gerai ir daug jam plota. Po to buvo šokiai.

J. N. K.

KARIAI — KULTŪRINTOJAI

Anksčiau, kelis metus iš eilės, Simno apylinkėse vasarodavo keli ulonų eskadronai. Tą jų vasarojimą netenka palikti vien jų tiesioginiu darbu ir anklių ganymu dvaruose, bet tenka paliesti vieną jų atliktą labai svarbią misiją gyventojų tarpe. Jau vien tik trumpai žvilgtelėjus į tuos laikus, kada ulonai į šias apylinkės dar neatjodavo vasaroti, ir kelis paskutinius metus ulonams čia vasarojant, pamatome didelį pasikeitimą, ypač jaunimo tarpe. Anksčiau, būdavo, kad ir mažiausiuose pasilinksminimuose neapseidavo be degtinės, o prie to ir be peštynių. Todėl labai dažnai pasitaikydavo sunkiai sužalotų ir net užmuštų. Bet štai, pasilinksminimus pradeda rengti vasarojantieji ulonai. Apylinkės jaunimas gyvai pritaria ulonams ir su noru lanko jų pasilinksminimus, kurie praeina linksmoj ir žmoniškoj nuotaikoj. Iš pradžių dar atsisardavo padaužų, kurie mėgindavo patriukšmauti ir ardyti ramią nuotaiką, bet ulonai tokius padaužas gražiai sudraudavo. Pagaliau, po kelių tokių vasarų jaunimas visai persiėmė ulonų dvasia, o dabar visi pasilinksminimai pasižymi tvarkingumu ir praeina be jokių triukšmavimų. Visa tai tenka laikyti ulonų nuopelnu. Tiktai dabar apylinkės gyventojų tarpe jaučiamas liūdnumas, nes jau antri metai, kai į jų kraštą neatjoja vasaroti šaunieji ulonai. Anksčiau, būdavo, gyventojai, užmiršę ir nuovargi po sunkių dienų darbų, išsėdėdavo ligi vėliausio vakaro, besiklausydami skardžių ulonų dainų. Tačiau, kaip pernai, taip ir šiemet, to jau nėra.

Vėjas V.

GRAŽI VISUOMENĖS NUOMONĖ APIE 4 P. L. K. MINDAUGO PULKO KARIUS

4 p. L. K. M. pulkas neseniai iš Panevėžio išsikėlė į Pajuostę ir dabar tik viena kuopa tepasiliko miesto centre. Pajuostėje dabar tikras karių gyvenimas, gana smarkiai viliojantys panevėziečius, kurie apie šio pulko karius yra susidarę labai gerą nuomonę dėl jų visuomet malonaus ir mandaus elgesio su civiliais žmonėmis. Malonu pabrėžti, kad šie kariai civilių akyse gerbiami dar ir dėl to, kad štai jau kelinti metai panevėziečiai nepastebėjo juose nieko, kas žemintų kario garbę.

Šventadieniais daugelis panevėziečių lanko Pajuostę ir gėrisi tuo kareivių kuriamu nauju miestu, kuris visais savo pašaliais dvelkia didele tėvynės meile ir kario garbės gerbimu.

Nemažiau panevėziečiai gėrisi ir pulko orkestru bei gražiu ir čia labai populiariu zadz-bandu.

Pulke yra nemaža klaipėdiškių, kurie su vietos gyventojais atliekamu laiku bendrauja ir žmonių yra nepaprastai mylimi.

Aplamai, apie 4 p. L. K. M. pulką visuomenė turi labai gerą nuomonę. Žinoma, čia reikia priminti ir pulko vadybės nuopelnai, kurie sugeba gražiai savo valdinius išauklėti.

Alg. Rūst.

Sporto kronika

PAMĖGO FUTBOLA

Šiais metais 3 artilerijos pulkas turi stiprią futbolo komandą. Artilerininkai tą sportą pamėgo ir kiekvienu atliekamu laiku treniruojsi. Darbo ir gero noro dėka pasiekė gerų rezultatų, laimėdami prieš daugelį stiprių Kauno įgulos komandų: 5 pėst. pulką 3:0, atsk. art. grupę 6:2, k. polic. mok. 11:0 ir kitas komandas.

Gražiai artilerininkai pasirodė ir Gaižiūnų poligone. Po- ra kartų buvo nuvykę į Jonavą ir ten žaisdami su Jonavos JSO futbolo komanda abu kartu laimėjo: pirmą kartą 2:0,

3 artilerijos pulko futbolo komanda. Iš kairės stovi komandos rėmėjas j. ltn. Grabaišis

antrą 2:1. Rugpiūčio mėn. 22 d. Rūklos dvare artilerininkai žaidė su I stovyklos rinktine, kuri buvo sudaryta iš keletos komandų stiprių žaidėjų: poligono komendantūros, 5 p. pulko ir kariūnų-aspirantų. Šiose rungtynėse artilerininkai gražiausiai pasirodė, ypatingai gerai išsiteniravę eil. Rajuniecas, eil. Mačius ir j. k. Spruogys. Rungtynės baigėsi užtarnautai 3:1 artilerininkų naudai.

J. p. Pr. Sit.

2 P. P. — ATSK. ART. GRUPĖ 3:1

Rugpiūčio 27 d. atskiros artilerijos grupės aikštėj buvo draugiškos futbolo rungtynės tarp 2 pėst. pulko ir atskiros artilerijos grupės komandų, kurias laimėjo 2 p. p. 3:1.

MSK — LFLS 2:1 (0:1)

Rugpiūčio 23 d. Lietuvos futbolo pirmenybėms žaidė MSK su LFLS. Tai buvo antrojo rato rungtynės. Pirmajam rate laimėjo LFLS, santykiu 2:0. Šį kartą išėjo kitaip. MSK žaisdama su dideliu pasiryžimu rungtynes laimėjo.

Po šitų rungtynių pirmenybių rungtynės iki rugsėjo 15 d. nutrauktos, nes žaidėjams reikia rengtis tarpvalstybinėms rungtynėms su Latvija, kurios bus rugsėjo mėn. 9 d. Rygoje. Taigi, prie progos pažiūrėsime į pirmenybių lentelę, kurią čia paduodame: 1) Š. Š. Kovas žaidė 8 rungt., 12 taškų, 32:10 golų, 2) KSS žaidė 9 rungt., 10 taškų, 21:21 golų, 3) LFLS žaidė 8 rungt. 9 taškų 15:9 golų, 4) MSK žaidė 9 rungt. 9 taškų, 21:11 golų, 5) LGSF žaidė 8 rungt., 9 taškų, 19:15 golų, 6) K. Š. Sveikata žaidė 9 rungt., 7 tašk., 17:23 golų.

Iš jos matyt, kad nors ir sunkiai, bet vis dėlto pirmąją 1933 m. meisteris Š. Š. Kovas. Net trys komandos eina lygiomis. Kiek atsilikusi Kybartų „Sveikata“.

HAKOACH — MAKABI A 2:1 (1:1)

Antros rungtynės Hakoach žaidė (VIII. 25) su kauniške A kl. komanda Makabi, kuri neseniai viešėdama Rygoje Hakoachą nugalėjo 3:2. Taigi, šios rungtynės buvo revanšinio pobūdžio, kurios latviams pavyko.

Makabi svetimoje žemėj laimėjimą iškovojo, bet namie išėjo atvirksčiai.

LGSF — HAKOACH 7:1 (3:0)

Rugpiūčio 24 d. mūsų aukštosios lygos komanda LGSF draugiškas futbolo rungtynes žaidė su Rygos žydų futbolo komanda Hakoach, kuri šiemet Latvijoje sukėlė sensaciją, nugalėdama Latvijos meisterį „Olimpiją“ 1:0. Deja, ji šį kartą mūsų žiūrovus apvylė, nes gerai žaidžiusiai LGSF smarkiai pralaimėjo, t. y. 1:7. Ji visais atžvilgiais buvo silpnesnė už kauniškę ir tik vargais įmušė garbės golą.

TJK — LFLS 2:1 (2:0)

Rugpiūčio 26 d. Talino futbolo komanda TJK žaidė draugiškas rungtynes su LFLS. Tarp šių komandų yra trečias iš viso susitikimas. Vieną iš jų laimėjo TJK, vieną LFLS ir dabar vėl TJK.

LIETUVOS LENGV. ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Rugpiūčio 25 — 26 d. d. Klaipėdoje buvo pravestos Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybės, kuriose dalyvavo visų klubų lengvaatletai. Pastatyti keturi nauji Lietuvos rekordai ir šiaip rezultatai gana geri, kurių pirmas vietas čia ir patiekiamo.

Seniorai: 100 m — Jodelė (Grandis) 11,3 s. 200 m — Šverplaitis (KSS) 24,0 s. 400 m — Bakūnas (JSO) 54,0 s. 800 m — vyr. pusk. Barkauskas (LFLS) 2; 11,3 min. 1500 m — Barkauskas 4; 30,5 min. 3000 m — Kavaliūnas (LFLS) 10; 1,5 min. 5000 m — Tendis (KSS) 16,15 (naujas Lietuvos rekordas) min. 10.000 m — Günter (Spielvereinigung) 37,30 min. Švedų estafetė (400 + 300 + 200 + 100) — „Grandis“ 2; 08,6 min. Olimpinė estafetė (800 + 400 + 200 + 100) — JSO 3,51 m. Estafetė 4 × 1500 m — KSS 18; 37,2 min. Estafetė 4 × 100 m — „Grandis“ 47 sek. 110 m su kliūtimis — Vokietaitis (LFLS) 17,2 sek. Šokimas į aukštį — Kleiner (Sportverein) 6,24 m. Trišokis — Seliokas (Grandis) 12,38 m. Šokimas su kartimi — Vaitonis (LFLS) 3; 26,5 m. Diskas — šačkus (JSO) 41,30 m. Ietis — Puskunigis („Grandis“) 53,11 m. Rutulys — Budrevičius („Grandis“) 12,28 m. Iš klubų taškų daugiausia surinko (30 t.) JSO klubas, toliau „Grandis“ (27 t.), LFLS (20 t.).

Juniorai: 100 m — Augevičius (LFLS) 11,9 s. 200 m — Augevičius 24,8 s. 1000 m — Virkietis (KSS) 2; 49,7 m (naujas Lietuvos rekordas). Estafetė 4 × 100 m — Sportverein 50,1 sek. Rutulys — Jakužėitis (Sportv. Klikken) 12,68 m; ietis — Antanavičius (JSO) 53,36 m; diskas — Lazoraitis (JSO) 44,45 m; šokimas į tolį — Augevičius 6,24 (naujas Lietuvos rekordas); šokimas į aukštį — Jakužėitis (Sportv. Klikken) 1; 63,5 m.

Laimėjusiems pirmas ir antras vietas bus įteikti gražūs tam tikri diplomai, o klubui, laimėjusiam pirmą vietą, vertinga dovana.

LGSF — TJK 5:1 (2:0)

Rugpiūčio 27 d. estų komanda TJK turėjo antras rungtynes, šį kartą su sustiprėjusia LGSF, kuri prieš porą dienų sukirto latvių Hakoachą net 7:1.

Abi komandos išėjo pilnų savo sudėčių. LGSF komandoje buvo matyt pozicinis pergrupavimas, kuris jai išėjo naudon. 19 m gerai šautą šūvį estų vartininkas sugavo, bet ilgai laukdamas išleido iš rankų ir Klimas krūtine padaro 1:0. 35 m Bužinskas gražiu tolimu smūgiu pasiekia 2:0. Estai stengiasi atsigrębti, bet nesiseka ir nesugeba.

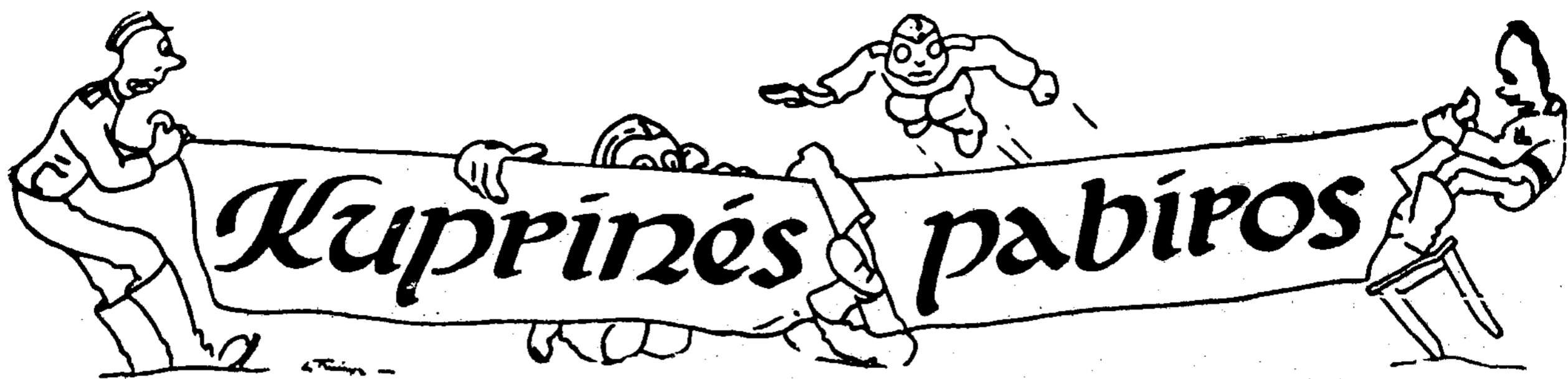
Antram puslaiky jau 2 m Klimas su galva „sodina“ trečią ir 14 m. Jaškevičius ketvirtą! Žiūrovai kelia ovacijas. Ir varta! 19 m. estai padaro prasiveržimą ir įkerta labai gražų garbės golą. Toliau estai visai prispausti ir tik jų nepaprastai gerai žaidžiusio vartininko dėka, jie išsigelbsti nuo tikrų golų. Vis dėlto 31 m. Klimas žemu smūgiu rezultata pakelia iki 5:1 ir rungtynes baigia.

JAKUTIS PRALAIMĖJO

Dabar vykstančiam teniso turnyre teniso sąjungos dovanai laimėti buvo nemaža sensacija — ilgametis Lietuvos teniso meisteris Jakutis vieneto žaidime pralaimėjo kilančiai pajėgai Giedriui, kuris finale nugalėjo Remeikį. Kitos varžybos dar nesibaigė.

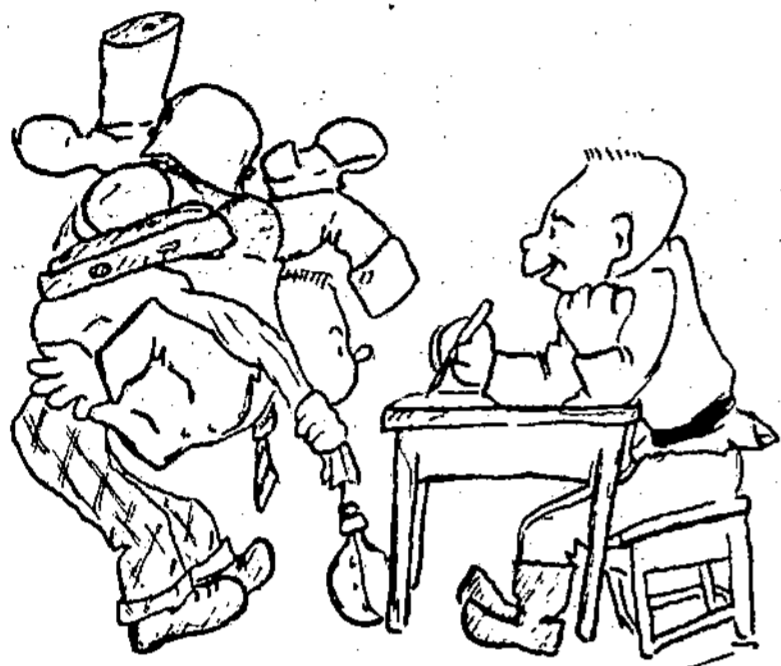
ŠMELINGAS LAIMĖJO

Rugpiūčio 26 d. Hamburge (Vokietijoje) buvęs pasaulio bokso meisteris vokietis M. Šmelingas rungtynės su kitu pradedančiu kilti vokiečių boksininku Neuzliu. Rungtynės buvo sutartos 12 rondų (rondas = 3 minutėms), bet devintam runde Neuzlis pasidavė ir Šmelingui buvo pripažintas laimėjimas technišku nokautu.

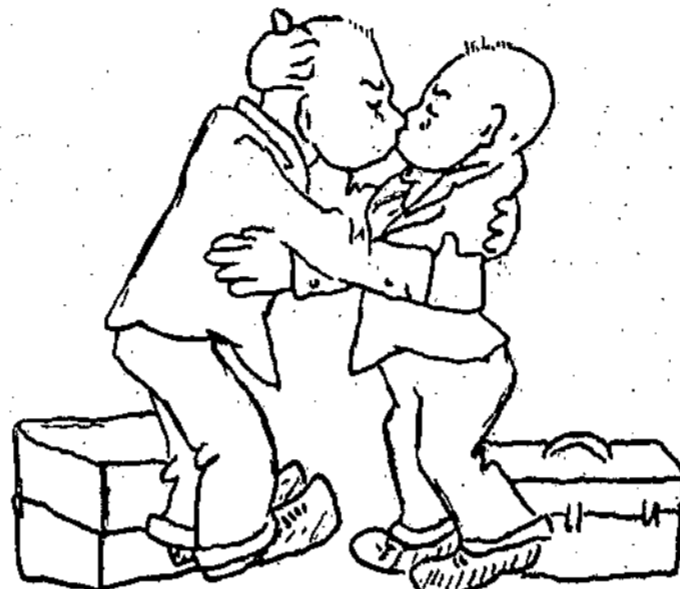

Mes jau baigėm mokslą karo, likit sveiki, viso gero!

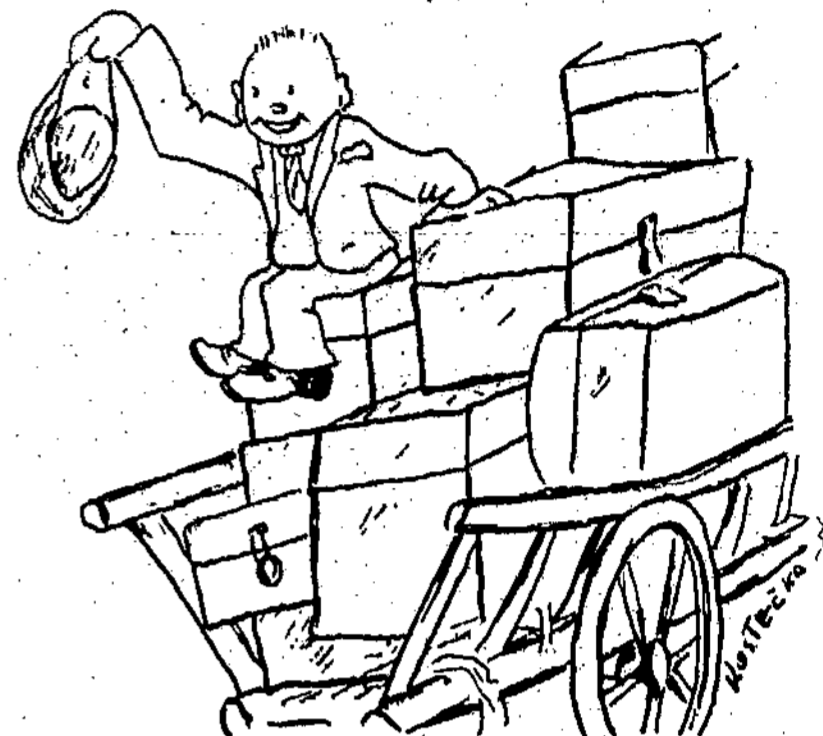
(V. v. Kostečkos karikatūros ir žodžiai)

Ūkvedėli, geradėjau,
Čia bus viskas, ką turėjau.
Viską viską aš priduosiu,
Rytoj anksti išvažiuosiu.
Čia baklagė ir milinė,
Pora batų ir kuprinė,
Bendrai, visa mundiruotė
Be to, puiki dar šarvuotė.

Visą laiką, kai tarnavo,
Šie vyrukai vis draugavo.
Skirtis reikia plyšta širdis,
Jei dar daina liūdna girdis.
„Viliuk mano, kol aš mirsiu,
„Tavęs, drauge, nepamiršiu
„Iš Subačiaus į Šilutę
„Parašysiu tau laiškutį.

Atsarginiai uždainavo
Ir į stotį nužygiavo.
Tiktai matom paskutini
Pipiriuką atsarginį.
Ant skrynutės jis gurguolėję
Su kepure vis mosuoja:
„Mes jau baigėm mokslą karo,
„Likit sveiki, viso gero!

PASIAIŠKINO

— Klausyk, Pilypai, tavo šuo man įkando į koją.

Pilypas: — Negali būti! Pirmas dalykas, mano šuo neturi dantų, antra—jis nepiktas, o trečia — aš neturiu šuns, o turiu katę.

SVEIKATOS PAŽYMYS

Eil. Virpštas: — Klausyk, Kukuti, raudoni skruostai, rodos, sveikatos pažymys?

Eil. Kukutis. — Taip!

Eil. Virpštas (sau patylomis):—Keista, vakar sutikau Ančę ir jos vienas skruostas buvo raudonesnis negu kitas — reiškia vienas skruostas sveikesnis, o kitas nelabai.

B. Ag.

NESUSPĖJO

Naujokų ėmimo komisijos gydytojas, pastebėjęs vieno naujoko purvinas kojas, klausia:

— Kaip tau negėda pasirodyti tokiais nešvariomis kojomis?

— Tai... kad... nesuspėjau, ponas gydytojaus, nes vėlai gavau šaukimą. — atsako susigėdęs naujokas.

BIJO VALANDU

— Ei, Martinka, lįsk į vandenį, ko žiopsai ant kranto! — vadina besimaudantieji draugai jauną kareivį Martinką.

— Bijau! Anądien viršila pasakė, kad kas prigers, tai gaus valandą su šautuvu!

Al. Sicila

KAREIVIŠKAS SAPNININKAS

Atimti poligone iš priešų patranką, nieko nereiškia — nes vienas vis tiek neatimsi.

Būti apibertu sprogusio sviedinio skeveldromis — saugokis grandinio barimo.

Gauti atostogų liudijimą — būsi paskirtas tarnybon.

Pašauti priešų lėktuvą, — skyrininko pagyrimą.

Pačiam skraidyti lėktuvu — leidžiamas į miestą.

Paleisti varomą areštuotą — būk budrus, stovėdamas sargyboje ar būdamas tarnyboje.

Patekti į nelaisvę — saugokis daboklės.

Pulko krautuvėje gerti alų — gali išsipildyti.

Kautynėse būti sužeistam — galvosi apie ambulatoriją.

Nevalyti batai — gausi be eilės.

Skaityti „Kari“ — reiškia gerą pasisekimą.

Su šautuvu stovėti — gali greitai išsipildyti.

Vadovauti puolančiai kuopai — būsi paskirtas į kautynių patrulius.

Patekti tarp dviejų ugnių — saugokis, kad nepatektum viršilos ir skyrininko nemalonėn.

Mik.

NEŽINO

— Kada bus tavo eilė į tarnybą? — eilinio Strimailos klausia draugas

— Nežinau, nes aš „be eilės“ vis dar atbūnu, — atsakė užklaustasis.

Mk—

ATSIMENA

Statutų pamokoje grandinis apibara pamiršusį drausmės statutus naujoką, paskui dar jo klausia:

— Pasakyk, ką dar iš šito statuto atsimeni?

— Atsimenu tai, kad tamsta negali valandų duoti, — atsako naujokas.

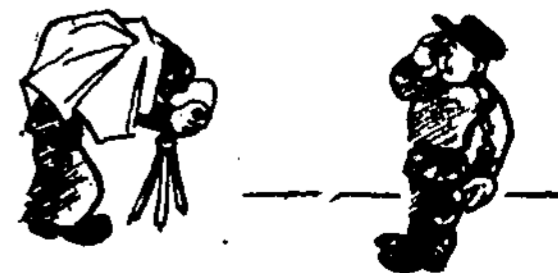
Mk—

MĖGSTA

Viršila: — Jaunas kareivi, Svogūnaiti, pasakyk, tamsta, kokį dar kitą laikraštį, be „Kario“, mėgsti skaityti?

— „Dar „Kuprinės pabiras“, tamsta viršila, — atsako Svogūnaitis.

Mk—

PRANCŪZAI APIE PABALTIO IR LIETUVOS KARIUOMENĘ

Šiomis dienomis pasirodė spaudoje didžiojo karo dalyvio L. Leontino veikalas „Les Armées Des Pays Baltes“ apie Pabaltijo ir Lietuvos kariuomenę, jų kūrimosi istorijas ir bendrą valstybių situaciją. Veikale daug vietos skirta Lietuvos kariuomenės ir, aplamai, valstybės istorijos aprašymui. Veikalas labai palankiai atsiliepia apie mus.

LENKŲ PĖSTININKŲ NUOSTOLIAI 1918 — 1920 m. KARUOSE

Kapitonai Libert'as ir Różycki's „Przeglad Piechoty“ žurnale patiekia lenkų kariuomenės nuostolių statistiką iš 1918—1920 metų karų. Per tą laiką

Nuostolių rūšys	Karininkų ir kareivių		
	Pėstininkų dalyse	Visoj kariuomenėje	%
Nukauti	16 405	19 851	82,6
Mirę	16 106	27 204	59,2
Suželsti	100 139	115 310	86,8
Dingo be žinios	47 262	53 574	88,4
Viso	180 912	215 939	83,7 .

Vienas nukautas karininkas tenka 15—16 kareivių. Tuo tarpu didžiojo karo metu 11 vokiečių nukautas karininkas tekdavo 34 kareiviams. Aplamai, karininkų nuostolių procentas pėstininkų dalyse žymus, jis sudaro net 72% visos kariuomenės karininkų nuostolių.

Per karą lenkai neteko 4.376 pėstininkų karininkų, 367 — kavalerijos, 309 — artilerijos ir 848 — kitų ginklų rūšių ir tarnybų karininkų.

Iš 1278 nukautų ir mirusiųjų karininkų atskirais laipsniais buvo:

Laipsniai	Kiekis	%
Pulkininkų	5	0,39
Pulkininkų ltn.	7	0,55
Majorų	11	0,86
Kapitonų (leitenantų)	85	6,66
Poručnikų (j. leitenantų)	225	17,60
Paporučnikų	720	56,34
Karūžų	22	1,72
Pakarūžių	137	10,72
Nenustatyto laipsnio.	66	5,6
Viso	1 278	100

Lietuvių fronte lenkai turėjo nemaža nuostolių. Iš pridėtos prie straipsnio lentelės matome, kad 1920 m. spalio mėn. lenkai neteko arti 14.000 karių, iš jų 11.000 pėstininkų. Tuo metu Želigovskis įsiveržė į mūsų senąją sostinę.

Lapkričio mėn., kai visuose kituose lenkų frontuose jau buvo visai ramu ir operacijos buvo vedamos vien tik mūsų fronte, lenkai neteko nukautais ir mirusiais 5.000 karių, iš jų arti 4.000 — pėstininkų.

Taigi, Vilnius brangiai kainuoja lenkams, jie neteko čia per 2 mėnesius arti 19.000 karių.

PRIEŠLĒKTUVINĖ PARYŽIAUS APSAUGA

Paskiausiai daug dėmesio skiriama priešlėktuvinei Prancūzijos sostinės apsaugai. Specialus tuo reikalu įstatymas bus išleistas po parlamento atostogų. Tuo tarpu Paryžiaus prefektūrai paskirta 20 mil. fr. kreditų priešlėktuvinės miesto apsaugos priemonėms organizuoti.

Viešosios įmonės, tiekiančios miestui šviesą, būsiančios perkeltos į požemius. Visoms šioms įmonėms bus įsteigtas centralinis kontrolės punktas, kuris rūpinsis, kad oro puolimo metu visame mieste būtų užgesinta šviesa. Gyventojams pamokyti, kaip elgtis lėktuvų puolimo metu, bus platinami nurodymų lapeliai.

Daugelis Paryžiaus gyventojų nori išgyti dujokaukes. Tuo naudojasi įvairūs vertelgos ir mažai nusimanantiems žmonėms įbruka niekam netinkamas dujokaukes. Todėl nustatyta, kokio tipo dujokaukes galima pardavinėti civiliams gyventojams ir įsteigta vieša dujokaukių kontrolės stotis, kur bus tikrinamas dujokaukių tinkamumas jų paskyrimui.

Nors jau dabar Paryžiuje yra 20.000 su viršum slėptuvių, tačiau manoma, kad visiems gyventojams pakankamą slėptuvių skaičių sunku bus įrengti, todėl karo metu projektuojama pritaikyti vadinamoji dispersioninė sistema, t. y. nereikalingų civilių gyventojų pašalinimas iš miesto.

PRIEŠTANKINĖS MINOS

Anglijos kolonijose Indijoje gana dažnai įvyksta čiabuvių sukilimai prieš anglų valdžią. Paprastai, tokių sukilimų malšinime dalyvauja aviacija ir šarvuočiai: tankai bei automobiliai. Sukilėliai pradėjo vartoti prieš tankus kilojamas minas. Neturėdami tikrųjų minų, čiabuviai panaudodavo tam tikslui numestas iš lėktuvų ir nesprogusias bombas. Minos buvo dedamos tankų padarytuose keliuose arba užkasamos kelių kryžkelėje.

Gerai paslėptos minos įvykdė eilę avarių. Tiesa, žmonių aukų nemaž ir nebuvo, bet mašinos buvo dažniausiai išvestos iš rikiuotės. Minos apdraskydavo priešakinę tanko dalį ir tekdavo traukti tanką atgal į dirbtuves.

Minos visada įnešdavo sąmyšį į anglų eiles, nutraukdavo susisiekimą, trukdė transportą. Vokiečių autorius, kuris rašo apie šias minas, mano, kad geresnės konstrukcijos minos, padėtos atitinkamose vietose gerai apmokyto personalo, gali turėti karo metu nemažą reikšmę.

LENKIJOS KARO LAIVYNAS

Gavus buv. Vokietijos teritoriją, vadinamą Dancigo koridorių, Lenkijos vyriausybė iš karto pradėjo steigti karo laivyną. Šiuo laiku lenkų jūrų laivyną sudaro 2 kontrtorpedininkai, 5 torpedininkai, 3 nardomieji laivai, 2 patrankiniai laivai, 3 mokomieji laivai ir eilė kitų padedamųjų laivų.

Kontrtorpedininkai 1.540 t. talpos, pastatyti 1928 m. Prancūzijoje. Torpedininkai arti 375 t. talpos pradėjo tarnybą vokiečių laivyne 1916—1917 m. ir savo „tikrosios tarnybos“ terminą jau atitarnavo. Nardomieji laivai nauji, statyti Prancūzijoje. Patrankiniai laivai pastatyti 1919 m. Suomijoje.

Be jūrų laivyno, turi taip pat Pinosko (ant Pinos upės) upių flotiliją, kurią sudaro 6 upių monitoriai, 5 ginkluoti upių laivai ir 30 motorinių katerių.

Monitoriai 110 ir 10 t. talpos. Ginkluotais laivais paversti garlaiviai 100 t. ir 65 t. talpos. Kateriai turi 7—13 t. talpą, ginkluoti 37 mm patranka ir dviem kulkosvaidžiais, įgulą sudaro 5—10 karių.

Be esamų laivų, dar numatoma pastatyti 13, jų tarpe 1 minų statytojas (2.000 t. talpos), 2 kontrtorpedininkai (1.200 t. talpos), 6 nardomieji laivai (700 t. talpos) ir 3 minų gaudytojai (120 t. talpos). Minų gaudytojai statomi Lenkijoje, o minų statytojas Prancūzijoje. Dėl kontrtorpedininkų statybos derasi su švedais. 3 nardomieji laivai bus pastatyti Lenkijoje, Gdinės uosto dirbtuvėse.

Upių flotilija taip pat didinama: ji gaus dar 4 monitorius ir smulkius laivus.

Aplamai, lenkų laivynas, kaip praneša „Krasnaja Zvezda“, kasmet bus didinamas. Gdinės uoste bus pastatytos savo dirbtuvės laivams statyti.

PATOBULINTAS KIŠENINIS ŠVIESTUKAS

Lenkų karo ministerio įsakymu įvestas naujas kišeni-
nis karininkų šviestukas (lenkiškos gamybos). Naujas žibin-
tukas sudedamas ir tinka netolimų atstumų signalizacijai.
Baltoji šviesa gali būti pakeista raudona ir žalia. Šviestu-
ko viduryje, greta lemputės, telpa kompas, kuris palengvina
orientavimąsi nakties metu. Ten pat padėtas pieštukas, ma-
tuoklinė liniuoklė ir pranešimams rašyti lapeliai. Viršutinis
šviestuko dangtelis leidžia paslėpti šviesos spindulį naktį
(skaitant pranešimą, rašant arba žiūrint žemėlapi).

BEDŪMIO PARAKO IŠRADIMO SUKAKTUVĖS.

Šiomet Paryžiuje mirė žinomas prancūzų chemikas P. M.
E. Vieille (Vjeil), kuris prieš 50 met., t. y. 1884 metais, išra-
do bedūmį paraką. Vieille'io išrastas parakas iš pradžios bu-
vo vadinamas paraku V, išradėjo vardu, bet paskui pavadin-
tas paraku B (tuolaikinio prancūzų karo ministerio gen. Bou-
langer'io vardu). Bedūmis parakas turi grūdų ir balanėlių
išvaizdą. Iš esmės parako, t. y. „miltelių“ (prancūz. —
poudre, vokišk. — pulver, anglišk. — powder) vardas jam
netinka ir turėtų būti pakeistas kitu terminu.

Galvosūkis Nr. 35

(vert. 1 tšk.)

Palikom kazematų skliautus ir iškeliavom į poligono smil-
tynus. Pagyventi, įsigyti kariškų technikos žinių, kariško pa-
tyrimo.

Mūsų skyrius išsidėstė labai žavingoje Neries pakrantė-
je, 9 palapinėse (žiūr. brėž.). Visą gražiai susitvarkėm, pa-

1	2	3
4	5	6
7	8	9

lapines samanomis ir kitomis miško dovanomis išpuošėm, gre-
ta jų išrašėm reikšmingus kariškus šūkius, išpašėm žemėje
vaizdus, o takelius išbarstėm gintariniu smėliu. Įsitaisėm vi-
sai karališkai!

Viskas įdomu ir gražu kariškoje stovykloje. Tačiau čia
viskas ir praktiška. Mes savo skyriaus palapines sujungėm
tiesiausiais keturiais takais. Tai padaryti buvo mums gal-
vosūkis.

Gal ir jūs, brangūs sprendėjai, sužinosite, kaip buvo po-
ligono stovykloje sujungtos takeliais mūsų skyriaus palapi-
nės?

Paulius Sirgedas

Galvosūčio 32 nr. sprendimas

Gulsčiai: 1) Sėda, 2) Tigras, 3) iki, 4) fui, 5) laimė,
6) kalinė, 7) otrus, 8) lėk, 9) baigta, 10) manta, 11) jie,
12) Baranauskas.

Staciai: 1) skalė, 2) Tirana, (Alban. sost.) 3) seilė, 4)
ferma, 5) ikra, 6) tu, 7) globas, 8) rata, 9) Airija, 10) smū-
gis, 11) estė.

Labai gerai išsprendė, pataisydamas ir galvosūčio au-
toriaus padarytą klaidą, ir gauna 3 taškus: v. p. Vaitiekūnas
(2 ul. p.). Gerai išsprendė ir gauna po 2 tašku: 1) Sisas
(9 p. p.), 2) P. Plevokas (I p. div. št.), 3) J. Sakalauskas
(Drsn.), 4) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.). Patenkinamai iš-
sprendė ir gauna po 1 tašką: 1) Alf. Šutinys (K), 2) J. Čer-
niauskas (2 ul. p.), 3) V. Paliušis (K).

Šiame rate pirmąją vietą laimėjo 2 ulonų pulko vyr.
pusk. Vaitiekūnas.

Redakcijos atsakymai

Alg. Sangvinikui. Tamstai pratęsta „Kario“ prenume-
rata iki metų galo už „Kario“ Nr. 33 įdėtą eilėrašį „Plauki-
kas“. Už kitus dalykus bus išmokėtas honoraras. Siūlomo
rašinio nedėsimė.

Ad. Bagdonui. Iš atsiųstų eilėraščių ne vienas netiks.

Kl. Baltrūnui. „Skundas“ netiks.

Akinui. Tamstai honoraro susidarė 16 lt. 20 ct.

A. Klapaniui. Auklėtinių į av. pusk. mok. nepriiminė-
ja, o į mokyklą dar perjaunas, reikia sulaukti 18 metų am-
žiaus. Jeigu galite leisti savo sūnų į aukštesnį mokslą, būtų
nebloga.

Skaisčiui. Fotografijas gavome. Prie progos gal kuria
pasinaudosime.

F. L. Klausiamos tarnybos reikalu kreipkis į vidaus rei-
kalų ministeriją.

Virš. J. Sinkevičiui. Knyga buvo išsiųsta ir Tamstai.
Matyt, kelyje žuvo. Išsiųsime kitą.

Prenumeratoriui 1206. Savanorių kūrėjų medalių gauna
tik tie partizanai, kurių būriams vadovavo karininkai. Seinų
apylinkės partizanai mimimo medalio negauna.

Klaidų atitaisymas

I
Rašinyje „Didysis karas“ („Kario“ Nr. 31, 615 pusl.) iš-
brovė klaida. 9-je skiltyje „Lietuvos okupavimas“ iš apačios
4-je eilutėje parašyta: „Tvirtovės komendantas gen. Grigorje-
vas nusišovė“. Turėtų būti: „Tvirtovės komendantas gen.
Grigorjevas karo teismo buvo nuteistas ir išsiųstas į Sibirą“.

II
„Kario“ Nr. 34 pusl. 694 naujuosiuose leidiniuose apie
„Militarais Apskats“ išbrovė keletas klaidų pavardėse. Teisin-
gai pavardės turi būti „Kpt. V. Deglavs“ (1 eil. iš viršaus),
„plk. ltn. Grenner-Sokolovo“ (15 — 16 eil. iš viršaus) ir „inž.
kpt. ltn. Kalniš-Vindedzkalno“ (16 — 17 eil. iš viršaus).

KARDAS

KARDAS svarsto kariuomenės, krašto gynimo,
karo mokslo ir meno reikalus.

KARDUI rūpi tirti savo krašto apsaugos ir jos
resursų klausimai, stiprinti tarp kariuo-
menės ir visuomenės dvasios vienybę ir aiškinti visuomenės
valdmenį krašto gynimo darbe.

KARDE dedamos žinios iš mūsų ir kitų vals-
tybių kariuomenių gyvenimo.

Adresas: Nepriklausomybės aikštė 10, Kaunas.

Telef. per Vyr. Št. 56

Lietuvos Karininkų Laikraštis

eina duk...

Šančių, liaudies
skaityklai 3 egz
3 Šančiai

„Kardą“ ir

Atsak. red

Redaktorius: mjr. BALČIONAS

Prenumerata: Lietuvoje: metams — 18
lt.; 6 mėn. — 10 lt.; 3 mėn. — 6 lt.; Atskiro nr. —
1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvi-
gubai brangiau. Skelbimai pagal susitarimą.